

RANNANTAKKAA...



ILKKA AHMAVAARA:

TAIKATALVI

Muistin lämmittää uunin tänäänkin
ja sain pellin kiinni.
Olen onnellinen.



Talvi on hiljaksen taittunut keskimäärin leutona, vaikka pakkasiakin on saatu siinä missä suojasäitäkin, vuorotellen tasapuolisesti molempia. Lunta on tullut reippaastikin, mutta myös sitten sulanut niin, ettei mistään kovalumisesta talvesta voi puhua. On ollut flunssaisen näköisiä alakuloisia loskaisia näkymiä ja kohta taas kuin matkailumainoksista tipahtaneita lumimaisemia, kuten kansikuvassamme. Muumilaakson taikatalvea ja marraskuuta vuoronperään, siinä olisi Nuuska-muikkunenkin ollut ihmeissään.

Jos päivät olisi pysyneet pakkasilla koko talven, olisi lunta varmaan toista metriä maassa vieläkin keväisestä auringonpaisteesta huolimatta.

Klamilan Kujansuun baarissa arveltiin pöytäturinoissa, ettei täällä ole koko talvena tapahtunut mitään, kun ilmoittelin, että lehteä pitäisi ryhtyä tekemään. Mutta toisaalta, saahan Kymenlaakson radiokin joka päivä arviolta 8 tuntia ohjelmaa aikaan tuosta ei mitään. Talven hiljaisuus taitaa olla näennäistä.

Ainakin maailmalla tapahtuu yhtäkytyä kokoaajan, mutta siellähän seikkailevat vuodenajatkin sekaisin, ei ihme, että globalisoituneessa kodissamme tuntuvat ihmisetkin olevan sekaisin. Puhutaan kybersodasta, propagandasta, talouspakotteista, uudesta kylmästä sodasta, terrorismista ja ilmastonmuutoksesta joka päivä. Kauheita asioita tapahtuu päivittäin ja jos ei tapahdukaan, ainakin niistä kirjoitetaan tiedotusvälineissä ja ennustellaan synkkiä.

Kaiken pelottelun keskellä sitten hyväuskoisia höynäytellään uskomushoidoilla. Masennukseen ja alhaiseen mielenvireyteen löytyy ratkaisu ”tieteellisesti tutkituista” ihmelääkkeistä, ruokavalioista ja moninlaisista ”asiantuntijain” hoivapalveluista. Jos rahat ei tunnu riittävän mihinkään, kannattaa ne sijoittaa kaiken paremmaksi muuttavan yrityksen tai suorastaan kansanliikkeen tukemiseen. Pelon ilmapiirissä kansan kartuisalla kädellä riittää ottajia tungokseksi asti. Katastrofaalisesta ilmastonmuutoksesta saimme tähän numeroon professori Antero Järvisen kenties mieliä hiukan huojentavan vieraskirjoituksen ”Ilmastoharhan lyhyt historia sivustakatsojan silmin”.

Synkkää tai ei, talvi on myös suurten suunnitelmien aikaa, täytyy varautua kesään, jolloin niemet ja notkelmat täyttyvät taas ihmisistä täällä Suomen itäisillä rantakylilläkin. Kesä on pitkä lämmin jakso, siinä on valtava määrä aikaa, joka pitäisi saada taas jotenkin käytettyä. Yhdessä ainoassa minuutissakin on jo 60 sekuntia, noin 50-80 sydämenlyöntiä, kokonaisessa kesässä niitä täytyy olla käsittämätön määrä.

Kesäksi täytyy keksiä tekemistä, että saa kaiken tuon ajan kulutettua. Klamilan Kalasatamassa kajahtaa heinäkuussa Fish & Soul festivaali, johon mahtuu paljon talkooväkeä, Rantaituvalla vietetään ainakin jo perinteeksi tullut lastenpäivä, kesätori aukeaa taas Kla-

milaa, Paussi kioski Mäntlahteen, Sataman baari uuteen kiinteään ravintolarakennukseen ja Klamilan Olut-silta järjestää useitakin tapahtumia kesän mittaan, mutta mitä muuta tapahtuu, selvinnee, kun vuosikokoukset on saatu pidettyä ja kesän ovi jo raolleen.

Vilniemen koulu vanhempainyhdistyksestä putoi sana koulu pois, mutta toiminta lasten hyväksi jatkuu aktiivisena. Lienee vain ajan kysymys, milloin Haminan kouluverkko selvityksestäkin putoaa tuo turha koulu sana pois ja valtuutetut pääsevät selvittämään verkkoja rantaan tylsän kokoustamisen sijaan, alkaahan lapsillakin sitten kesäloma.

Talven hiljaisuudessa on kuitenkin ollut monelaista toimintaa kylillä, Klamilassa erilaisia harrasteipiirejä Kylätuvalla, Olutsillan teemaillat Kujansuussa, atk-vertastukea koululla, ja tietysti koulunkäyntiä Klamilan uudessa koulussa näytelmäpiireineen. Mäntlahdessa vietettiin Uuden Vuoden vastaanotto yhteisötaiteen merkeissä ja Vilniemellä oli helmikuun 1. päivä Nuket ja varjot -lastentapahtuma. Vilniemen Urheilutalo on ahkerassa käytössä, tänä talvena sen erinomaisessa sisähallissa on myös Mäntlahden ”yhden pompun” lentopalloa pelattu kerran viikossa.

Mäntlahti-Rakila-Pyötsaari osayleiskaava on polkenut paikoillaan, mutta tänä keväänä taitaa alkaa taas tapahtua. Seuraamme tilannetta ja tiedotamme ajankohtaisemmin Haminan itäisten rantakylien sivustolla osoitteessa mantlahti.fi. Sivustolla on myös aloittanut uusi bloggaaja, lehdestämmekin tuttu Sanna Poelman, joka jatkaa opintojaan ulkomailta ja kirjoittelee kokemuksistaan Sannan blogissa. Tällä hetkellä hän on Tukholmassa. Sivustolta löytyy myös ilmoitustaulu, jota pidetään ajan tasalla alueemme tapahtumista.

Mäntlahdessa toimitaan aktiivisesti myös Risto Muurmanin johdolla, joten näistä riennoista ei lehdelle kerrota. Sulo Mäkelä -seura on pitänyt kaupunkilehti Reimarin mukaan Haminassa Sulojen päivä -tapahtuman koululaisille. Kyläteatteri Marmot on kuulopuheiden mukaan harjoitellut kaikessa hiljaisuudessa Toivolassa Riston uutta näytelmää ensi kesäksi joka torstai ja Kyläkirjatoimikunta puolestaan on kertonut osakaskunnan sivuilla (mantlahti.com) tähtäävänsä kirjan julkistukseen vuonna 2017, jolloin Voimistelu- ja Urheiluseura Mäntlahden Rannanpojat viettäneen perustamisensa satavuotisjuhlaa.

Kevääseen päin joka tapauksessa mennään, ja siellähän odottaa sitten toukokuun iso numero ja kesän kaikki tapahtumat ja touhut. Niihin voimia kerätessä leppoosaa kevään alkua helmikuun numeron parissa kaikille lehden lukijoille!

Sunnuntaina 1.3.2015
Ilkka Ahmavaara.



RANNANTAICAA...



KAAKONRANTALAINEN KYLÄKULTTUURILEHTI XVI VUOSIKERTA

Rannantaikaa väki ry:n jäsenlehti, sekä Sydänkyllän ja Rakilan osakaskuntien tiedotus.

Julkaisija: Rannantaikaa väki ry
Simonmäentie 18, 49840 Mäntlahti

Vastaava ja taittäjä: Ilkka Ahmavaara
p. 045 136 5882, erakko@dlc.fi

Toim.siht: Mervi Hyppänen (ent. Väri)
p. 044 506 0370, mervi@saunalahti.fi

Valokuvaaja: Anni Arenius

Paino: Solver Palvelut

Lehti verkossa: www.rantai.fi

Tämä painos 200 kpl

Ilmestyy kerran vuodenaajassa

PANKKITILI: FI95 5506 0020 0615 50

Lehteen tulevat jutut pyydetään toimittamaan lehden toimitukseen ilmestymiskuukausien alussa:

1. helmikuu 2. toukokuu 3. elokuu 4. marraskuu

LÄHETTÄKÄÄ AINEISTONNE LEHTEEMME HYVISSÄ AJOIN!

Ettei juttunne julkaisu jää seuraavaan numeroon.

ISSN 1795-1054 (Painettu)

ISSN 2324-0792 (Verkkojulkaisu)

Asiaa tai ei - tässä numerossa:

(SEURAAVA NUMERO TOUKOKUUSSA, AINEISTO VIIMEISTÄÄN 15.5.2015)

- s.2. Taikatalvi, paraatikirjoitus, Ilkka Ahmavaara
- s.3. Osayleiskaava etenee, Mervi Hyppänen
- s.4. Utisia kalastajille, Tuomo Peltola
- s.6. Pyölintalo tiensä päässä, Sisko Ukkola-Paronen
- s.7. Teatteria monin voimin, Päivi Hyle
- s.8. Haminassa koululaiset tien päälle, toimitus
- s.10. Ilmastoharhan lyhyt historia, Antero Järvinen
- s.15. Klamilan it-vertaistukikurssi, Jouko Tompuri
- s.16. Geokätköt esiin, MH
- s.18. Nuket ja varjot Vilniemellä, MH
- s.20. Yhteisötaidetta vuoden vaihtuessa, MH
- s.22. Historian havinaa Rakilassa, Pirkko Soranta
- s.24. Elämää "Upseerikylässä", MH
- s.26. Tattaria pöytään, Heini Ekholm

s.27. Kevättä odotellessa, Vappu Harjumaaskola

s.27. Jäämaljakko, IA

s.28. Klamilan Olutsillan kevät ja kesä, sääntömääräiset vuosikokoukset ja muita ilmoituksia.

RANNANTAICAA LEHDEN TILAAMINEN

Voit tilata lehden (4 nro/v) kahdella tapaa, maksamalla yhdistyksen vuotuisen jäsenmaksun 12 euroa, tai maksamalla lehden tilausmaksun 20 euroa.

Yhdistyksen tilinumero on FI95 5506 0020 0615 50.

Muista maksun yhteydessä mainita postiosoite, johon lehden haluat.

Nettiosoite muuttunut!

Lehden vanhemmat numerot luettavissa netissä:

www.rantai.fi

MÄNTLAHTI-PYÖTSAARI-RAKILA OSAYLEISKAAVA ETENEE

Mäntlahti - Pyötsaari - Rakila osayleiskaavan luonnos alkaa olla valmiina. Haminan Energialta odotetaan vielä virallista ilmoitusta siitä, aikooko se rakentaa tuulimyllyjä maakuntakaavaan merkittyyn Harvajanniemen tuulipuistoon, vai luopuuko se koko hankkeesta.

Puolustusvoimat on esittänyt kannakseen, että Pohjois-Kymenlaaksoon saa rakentaa tuulivoimaloita maakuntaenergiakaavaan suunnitelluille alueille ja Etelä-Kymenlaaksoon muutamille kaavaan merkityille alueille voidaan rakentaa, kunhan tutkakompensaatiota maksetaan 500 000 euroa tuulivoimalaa kohden. Osalle kaavaan merkityistä alueista puolustusvoimat ei salli rakennettavan kuin korkeintaan 50 metriä korkeita voimaloita ja joillekin alueille se sallii ainoastaan yhden ison voimalan rakentamisen. Harvajanniemen tuulivoimalapuisto kuuluu viimeksi mainittuihin alueisiin.

Haminan kaupunginhallitus teki aikoinaan päätöksen, että MPR-alueen osayleiskaavan suunnitteluun tulee ottaa mukaan tuleva tuulivoimalapuisto. Mutta, jos puistoa ei tulekaan, se voitaneen jättää pois kaavasta ja kaava saadaan suunnitelmien mukaisesti hyväksytyä vuonna 2015. Tällä hetkellä tavoitteena on, että kaavaehdotus lähtee lausuntakierrokselle huhtikuussa.

Rannantaikaa lehden toimitus seuraa kaavoituksen etenemistä ja tiedottaa siitä mahdollisuuksien mukaan. Kaavaehdotuksen julkaisemista odotellessa kannattaa käydä tutustumassa kaavoitusta varten tehtyihin luontoselvityksiin, jotka löytyvät osoitteesta: <http://www.hamina.fi/fi/Asukkaat/Kaavoitus%20ja%20rakentaminen/Kaavoitus/Yleiskaavoitus/Vireillä%20olevat%20yleiskaavat>

<http://www.hamina.fi/fi/Asukkaat/Kaavoitus%20ja%20rakentaminen/Kaavoitus/Yleiskaavoitus/Vireillä%20olevat%20yleiskaavat>

Mervi Hyppänen

TUOMO PELTOLA:

UUTISIA KALASTAJILLE



KALASTUSALUEPÄIVÄT 2015

Maa- ja metsätalousministeriö julkaisi 5.2.2015 toisen luonnoksen uudesta kalastusasetuksesta ja Maa- ja metsätalousvaliokunta julkaisi 6.2.2015 taustamuistion kalastuslain nojalla annettavasta kalastusasetuksesta. Kalastusasetus sisältää lakia täsmentäviä säännöksiä muun muassa kalojen rauhoittamiseen, pyyntimittoihin sekä pyydysten käyttöön, asettamiseen ja merkintään.

Joitakin meihin vaikuttavia esityksiä:

- rasvaevällinen taimen Suomenlahdella rauhoitetaan 2016 alusta
- rasvaevättömän taimenen alamitta vähintään 50 senttimetriä
- taimenen kalastus pintaverkoilla meressä kielletäisiin niin, että erityisesti taimeneen kohdistuva verkkokalastus tulisi lohi- ja meritaimenstrategian mukaisesti kielletyksi
- pintaverkkona pidetään pintaan tai vähintään 1,5 metriä pinnasta asetettuja verkkoja (nykyisin 3 metriä)
- vahvemman kuin 0,20 millimetriä havaksesta, punotusta langasta tai vahvasta kuitumateriaalista tehtyjen verkkojen asettaminen pyyntiin 50 metriä lähempänä meren rantaa on kielletty loka-, mar-

ras- ja joulukuussa sekä huhtikuun 1. päivästä toukokuun 15. päivään

- ELY-keskus voi määrätä alueelliset pyyntimitat, jotka poikkeavat säädetyistä pyyntimitoista enintään kaksikymmentä prosenttia
- vapaa-ajankalastuksessa sallitaan enintään yhden lohien saaliiksi ottaminen kalastajaa ja vuorokautta kohden
- lohien alamitta 60 cm, kuhan alamitta 40 cm, hauen osalta ei esitetä pyyntimittoja
- kuhan ja hauen päiväkohtaista saaliskiintiötä ei katsota olevan tarpeellista asettaa.
- pyydysten merkitsemiseen on tulossa täydentäviä määräyksiä
- verkon solmuvälin tulee siikaa merestä pyydetäessä olla Suomenlahdella vähintään 43 millimetriä
- siian verkkopyyntinä pidetään kalastusta, jossa saaliin painosta vähintään puolet on siikaa.

Kalastusasetusluonnos on tarkoitus antaa nykyisen nuorisohallituksen kautta eduskunnalle mahdollisimman pikaisesti. Eduskunnan hyväksyntä viimeistään joulukuussa 2015. Mitä siitä hätäilemällä tulikaan?

KALASTUSLAKI 1.1.2016

Kalastuslakiehdotusta on päivitetty 06.02.2015 HE 192/2014vp. Muutokset on normaalilla maalaisjärjellä ymmärrettäviä ja hyvin pitkälti vanhaa kalastuslakia mukailevia.

Kalastusoikeus jakamattomalla vesialueella

5 §**VESIALUEEN OMISTUKSEEN PERUSTUVA KALASTUSOIKEUS**

Oikeus kalastaa ja määrätä kalastuksesta kuuluu vesialueen omistajalle, jollei jäljempänä tässä laissa muuta säädetä.

Yhteisen vesialueen osakkaalla on oikeus kalastaa vesialueella siten kuin yhteisen vesialueen osakaskunta päättää.

Oikeus kalastaa vesilain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetun vesialueen rajan ulkopuolella olevalla tulva-alueella, kun se on veden peittämä, kuuluu vesialueen omistajalle.

kuuluu yhteisen vesialueen osakaskunnalle, jonka osakkaat saavat käyttää koko yhteistä aluetta hyväkseen osuuslukunsa mukaisessa suhteessa. Vesialueen omistusoikeuteen sisältyvä kalastusoikeus nauttii perustuslain turvaamaa omaisuuden suoja. Kalastusoikeudella ymmärretään suojattua valtaa harjoittaa kalastusta määrättyllä vesialueella. Omaisuudenlajina vesialueen omistukseen perustuva kalastusoikeus on erikoislaatuinen. Vesialueella vapaasti liikkuvat kalat eivät kuulu kiinteistöön sen aineosana, kuten luonnonvarat esineoikeudellisesti perinteisesti kuuluvat kiinteistön omistajalle. Kalat eivät ole siis kenenkään omistuksessa, vaan ne ovat isännättömiä esineitä, joihin voidaan hankkia omistusoikeus valtauksella eli pyynnillä.

Kalastuslakiehdotuksen 49 § on väärin, koska se rajoittaa osakkaan oikeutta kalastaa yhteisellä vesialueella osuuslukunsa mukaisessa suhteessa. Vesialueen omistusoikeuteen sisältyvä kalastusoikeus pitää säilyttää täysimääräisesti. La-

kiehdotuksessa osakkaille sallittaisiin verkot, joiden yhteenlaskettu pituus on pyynti- tai venekuntaa kohden enintään 240 metriä sekä koukkupydykset, joissa on yhteensä enintään 100 koukkuu.

Sydänkylän kalastuskunnan sääntöjen mukaan 1955 hehtaarin kalavedessä käytettyjen pyydysyksiköiden kokonaismäärä on enintään 3600 pyydysyksikköä. Osakkaille on varattu 1000 pyydysyksikköä. Käytössä on 506 pyydysyksikköä. Ammattikalastukseen, kylässä asuvien pienosakkaiden lisäyksiköiksi, kylässä asuvien virkistyskalastukseen ja lisäpyydysyksiköiksi on varattu 1600 pyydysyksikköä. Käytössä pienosakkaiden lisäyksikköinä 425 pyydysyksikköä, kylässä asuvien virkistyskalastukseen 42 pyydysyksikköä ja lisäpyydysyksiköitä on myyty 31 pyydysyksikkö, yhteensä 498 pyydysyksikköä.

Mökkiläisille on varattu 1000 pyydysyksikköä. Käytössä on 926 pyydysyksikköä. Kalastuslupan on lunastanut 349 ruokakuntaa ja käytössä on 1930 pyydysyksikköä. Tuloja kalastuskunnalle 7131 euroa, joista 4600 euroa kalanistutuksiin ja loput toiminnan pyörittämiseen.

KALASTUSOIKEUDEN VUOKRAUS (11 § JA 12 §)

Kalastusoikeuden haltija voi vuokrata kalastusoikeuden toistaiseksi tai määräajaksi. Kalastusoikeuden vuokrasopimus on tehtävä kirjallisesti. Harvinaisen sekavasti laadittu kuka on haltija uuden kalastusesityksen mukaan. Soitin kalatalouden keskusliiton Risto Vesalle ja sain selventävän vastauksen.

Lakiehdotuksen 11§ perusteluissa kalastusoikeuden vuokraamiseen oikeutetuiksi määriteltäisiin kaikki sellaiset tahot, joita lain 4 § 1 momen-

49 §

KAUPALLISEEN KALASTUKSEEN TARKOITETUT PYYDYKSET

Ainoastaan kaupallisilla kalastajilla ja heidän luukuunsa toimivilla on kaupallista kalastusta harjoittaessaan oikeus käyttää kaupalliseen kalastukseen tarkoitettuja pyydyksiä. Tällaisia pyydyksiä ovat trooli sekä muualla kuin saamelaisten kotiseutualueella verkot, joiden yhteen laskettu pituus on pyynti- tai venekuntaa kohden enemmän kuin 240 metriä. Yleisellä vesialueella meressä ja Suomen talousvyöhykkeellä kaupalliseen kalastukseen tarkoitettuja pyydyksiä ovat lisäksi: HE 192/2014 vp

1) isorysä; ja

2) pyynti- tai venekuntaa kohden koukkupydykset, joissa on yhteensä enemmän kuin 100 koukkuu.

tin 10 kohdan mukaisesti voitaisiin pitää kalastusoikeuden haltijoina. Kalastusoikeuden haltijoina ei siten pidettäisi kalastukseen oikeuttavan erillisen luvan haltijoita. Sydänkylässä erillisen luvan kalastukseen lunasti yhteensä 1424 pyydysyksikölle seuraavasti, kylässä vakituisesti asuvat pienosakkaat 425 pyydysyksiköllä, kylässä vakituisesti asuvat virkistyskalastajat 42 pyydysyksiköllä, lisäpyydysyksiköt 31 kappaletta ja kylän ulkopuolella asuvat pienosakkaat 926 pyydysyksiköllä. Vuokraus säilyy ennallaan eli vesialueen omistukseen perustuvat manttaaliyksiköt voi vuokrata toiselle.

Tuomo Peltola

11 §

KALASTUSOIKEUDEN VUOKRAUS

Kalastusoikeuden haltija voi vuokrata kalastusoikeuden toistaiseksi tai määräajaksi. Kalastusoikeuden vuokrasopimus on tehtävä kirjallisesti. Vuokralainen ei saa vuokrata kalastusoikeutta tai osaa siitä edelleen, eikä luovuttaa vuokra-alueita koskevia kalastuslupia kolmannelle, ellei kalastusoikeuden vuokraamista koskevassa sopimuksessa toisin ole sovittu.

Vuokranantaja voi purkaa kalastusoikeutta koskevan vuokrasopimuksen, jos vuokralainen vuokranantajan muistutuksesta huolimatta käyttää väärin kalastusoikeuttaan, laiminlyö vuokramaksun suorittamisen tai muutoin jatkuvasti tai toistuvasti rikkoo sopimukseen tai tähän lakiin perustuvat velvollisuutensa.

Valtiolle kuuluvien vesialueiden vuokraamisesta kalastusta varten voidaan säätää tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

12 §

OSAKASKUNNAN OSAKKAAN MYÖNTÄMÄ KALASTUSLUPA

Yhteisen vesialueen osakas voi ilman muiden osakkaiden suostumusta antaa toiselle luvan kalastaa osakkaalle itselleen kuuluvan kalastusoikeuden nojalla. Jos lupa on kestoltaan pidempi kuin yksi vuosi, on se annettava kirjallisena ja siitä on järjestäytyneen osakaskunnan alueella tehtävä ilmoitus osakaskunnalle.

Yhteisen vesialueen osakkaan on 1 momentissa tarkoitettujen luvan antaessaan huolehdittava siitä, että luvansaaja ei kalastaessaan ylitä osakkaalle kuuluvan kalastusoikeuden enimmäismäärää.

SISKO UKKOLA-PARONEN:

VIROLAHDEN URHEILU- JA NUORISOTALO OY TIENSÄ PÄÄSSÄ



Viktor ja Maria Sten myivät palstan Läntisen työväenyhdistykselle 100 markalla 1907. Silloinen palsta oli kolmikulmainen Länsikyläntien ja Museotien kulmassa. Tontille rakennettiin komea puinen rakennus joka valitettavasti paloi 1962 salaman syyttämänä. Talo rakennettiin kuitenkin uudestaan talkoohenkisten Klamilan miesten toimesta mutta Virolahden kunnan mukaan tulo edellytti osakeyhtiön perustamista.

Osakkeita jaettiin 500 kappaletta 100 markan hintaan. Yksityiset ja erilaiset järjestöt lunastivat osakkeita, joille ei kuitenkaan luvattu säännöissä mitään voitonjakoa.

Kauppakirjalla tontti ja uusi talo luovutettiin Virolahden Urheilu- ja Nuorisotalo Oy:lle 1968. Talon toiminta oli ensisijaisesti nuorison ruumiillinen ja henkinen kasvaminen. Talon salin koivuparketilla on tanssittu niin Hailikisa-, Tapaninpäivän sekä vapunaaton tansseja.

Toiminta talossa on ollut vuosien saatossa vilkasta, elokuvia, häitä, tansseja, Vapis, erilaiset kansalaisopiston ja Veto osaston urheilulliset harrastepiirit. Varojen saamiseksi tiloissa on toiminut parturi ja autokorjaimokin.

Viimeiset vuodet talo on toiminut nuorison vapaa-aika toiminnassa sekä erilaisten liikuntaan liittyvien harrastepiirien käytössä.

Klamilan koulupiiri sai uuden koulun 2014 ja näin toiminnot suurelta osin siirtyivät uusiin tiloihin. Niin sanottu Pyölintalo jäi tyhjilleen ja vaille vuokratuloja. Ei ollut kuin yksi vaihtoehto; purkaa osakeyhtiö ja myydä koko omaisuus.

Tänä päivänä ei talkooväkeä löydy talon kunnostamiseen eikä Virolahden kunta anna rahaa talon kunnostamiseen, joten nyt on mentävä eteenpäin. Toivottavasti on henkilöitä, joilla on palava halu saattaa talo tämän päivän loistoon tai rakentaa tontille uutta asuntotuotantoa.

Ylimääräinen yhtiökokous pidettiin 1.2.2015 ja osakkeenomistajat päättivät asettaa osakeyhtiön selvitystilaan. Selvitysmieheksi valittiin Sisko Ukkola-Paronen. Toinen ja viimeinen ylimääräinen osakeyhtiön purkamista koskeva kokous on 3.5.2015 Klamilan paloasemalla klo 14.00.

Talo ja tontti myydään tarjouksien perusteella ja tarjoukset voi jättää 30.3.2015 mennessä selvitysmies Sisko Ukkola-Paronen, Länsikyläntie 437, Klamila. Hintaan sisältyy vesi- ja viemäri liittymä sekä sähköliittymä. Lisätietoja sekä mahdollisia talon näyttöä voi tiedustella gsm 0400 559192.

Sisko Ukkola-Paronen

VALOKUVA: ILKKA AHMVAARA



PÄIVI HYLE:

TEATTERIA MONIN VOIMIN



VALOKUVAT: PÄIVI HYLE

KLAMILAN KOULUN TEATTERIKERHON KEVÄT

Kevääksi Klamilan lahjakkaat kerholaiset tekevät Hannun ja Ker-tun modernisoituna. Kerholaisten esitys on lomitettu koko koulun kevätjuhlahkonaisuuteen osina. Kuten Joulunakin kaikilla luokilla on ohjelmaa juhlassa. Kevätjuhla järjestetään ke 13.5. Hyvää ke-vättä kaikille.



Luottamusharjoitus salissa.



Pipopäät ylhäältä vasemmalta Vilma, Oona, Hanna, Lotta Oili, Kukka ja Emilia.



SUDETKIN VOIVAT PÄÄSTÄ LUONTEESTAAN

- Draamaryhmä Ravistus - Haminan kansalaisopisto

Kehitysvammaisten draamaryhmä toimii Haminan kansalais-opistossa jo kuudetta vuotta: aikaisemmat esitykset v. 2010 Kaiken takana on kaappi, v. 2011 Joku uusi (Pekka Töpöhän-tä) ja v. 2012 Prinssi Suruton, v. 2013 Dahomey, v.2014 Nelli Nallekarhu Nukkelassa.

Pekka Kurkuluoto on kirjoittanut jo kolmannen näytelmän ryh-mällemme. Tällä kertaa Pekka on mukana myös näyttelijänä. Tämän vuoden näytelmä on jatkoa viime vuotiselle esityksel-lemme, se kertoo Nukkelasta karkotetun viisikon - Kauko Kauppiaan, Seppo Sepän, Agatha Aatelisrouvan, Pate Poliisimestarin sekä Sasuke Samurain - uusista vaiheista ja kohtalosta. Esityksen kesto on n. 30 min. Kaikki esitykset ovat Jami-lahden kansanopistossa:

Ensi-ilta pe 6.3. klo 18
2. esitys ti 10.3. klo 19, 3.esitys pe 13.3. klo 18, 4.esitys la 14.3. klo 10 (tilattu), 5.esitys ti 17.3. klo 19, 6.esitys pe 20.3.klo 10.

Henkilöt:
Kertoja Mari Merirosvo Suski Mattila, Kauko Kauppias Tommi Ronkainen, Seppo Seppä Laura Rusi, Agatha Aatelisrouva Hely Suntio, Pate Poliisimestari Ville Harju / Päivi Hyle, Sasuke Samurai Pekka Kurkuluoto, Pieni Ilkeä mies Minna Lautala / Päivi Hyle, Nelli Nallekarhu Minna Lautala, Konstaapeli Reini-kainen, Albert Aatelisherra Pekka Kurkuluoto, Kauppias Ärjy-nen, Metalliseppä Mehtonen Heidi Rusi, Käsikirjoitus Pekka Kurkuluoto, Ohjaus ym. Päivi Hyle, Puvus-tus ja musiikin hoito ym. Suski Mattila, Juliste Kuvataiteenpe-rusopetus, Kiitokset kaikille tukijoillemme mm. Haminan teat-terille.
Erytiskitukset Jamilahden kansanopistolle, siitä että saimme käyttöömmee upean esityspaikan jo kolmannen kerran sekä lämpimän vastaanoton. Ja Tarja Autiolle sekä Reimari-lehdelle, jotka kannustavat meitä tuoden esityksiämme kaikkien hami-nalaisten tietoisuuteen

WIHKAWAINAREIDEN ESITYKSET:

Taina Parikka on kirjoittanut ryhmällemme tällä kertaa karta-nonäytelmän, joka sijoittuu Poitsilan kartanoon. Näytelmä on hauska kuvaus erään naisvaltaisen perheen jännittävästä päi-västä vuonna 1783, kun heille vieraaksi saapuu itse Gotlerin kreivi.

Esitykset Haminan kaupunginmuseon vintillä ti 21.4. ja to 23.4.

Esitystä tarjotaan tilattavaksi myös koululaisryhmille. Lisätieto-ja Kaupungin museolta sekä paivi.hyle@haminetti.net
Näyttelijöinä ryhmässä ovat Liisa Hellsten, Lotta Junkkari, Tai-na Parikka, Hely Suntio, Inkeri Rahikka, Katri Torro.
Ohjaus Päivi Hyle

HAMINAN KANSALAI SOPISTON TTPO

- Teatteritaitteenperusopetusryhmien (TTPO) esitykset, jotka ovat ryhmien kevään opinnäytetöitä, sijoittuvat huhti-touko-kuulle:

- Huhtikuussa kummitellaan: Älkää häiritkö kummituksia - esitykset nähdään Vehkalahtisalilla ke 15.4., ke 22.4. ja ke 29.4. klo 17. Esittäjät 8 - 10 vuotiaita. Esityksen pituus vajaa 30 min.
- Huhtikuussa Ruissalon kirjaston sivuhuoneessa nähdään myös pieni kevätinäytelmä ti 21.4., ti 28.4. ja ti 5.5. klo 17. Esit-täjät 7 - 9 vuotiaita. Esityksen pituus n. 15 min.
- Lemmenlakon esitykset ma 27.4. - 9.5. Esittäjinä 13 - 18 vuotiaat. Aristofaneksen näytelmään perustuva esitys. Naiset kyllästyvät ikuisen sotimiseen ja aloittavat lemmenlakon, jota miehet lopettaisivat sotimisen. Tämä ei ole lastennäytelmä. Esitykset pituus n. 2h.
- Liisa Ihmemaassa-esitykset toukokuussa (ryhmän oma muotoilema tekstin Tuomas Nevanlinnan suomennoksesta). Esittäjät 12 - 15 vuotiaita. Esityksen pituus n. 30 min.
- Simsalabingbling- esitykset toukokuussa. Teksti on nuorten (12 - 13v.) itse ideoima ja kirjoittama Tuhkimo-sadun pohjalta. Esityksen pituus n. 30min.

Päivi Hyle, kaikkien näytelmien ohjaaja

TOIMITUS:

HAMINASSA LAPSET KOULUUN MIELUUMMIN KAUKAS KUIN LÄHELLE?



Haminaan on jälleen vuoden alussa valmistunut kouluverkko selvitysraportti ja sen pohjalta kaupunginhallitus hyväksyi Summan ja Poitsilan koulujen lakkauttamisen. Valtuusto ei esitystä kuitenkaan sinällään hyväksynyt vaan vaatii lisäselvityksiä.

Raportissa ehdotettiin lukion siirtämistä EKAMin tiloihin. Lukio ei mahdu EKAMin tiloihin vaan sinne joudutaan rakentamaan lisää tilaa. Tästä rakentamisesta ei kustannusarviota ole saatavilla. Lukion vapautuneisiin tiloihin siirtyisi Pappilansalmen koulun yläasteen, Keskuskoulun ja Vilniemen koulun oppilaat. Lukion tilat eivät riitä näin suurelle oppilasmäärälle vaan tarvitaan lisärakentamista, jonka kustannusarvioksi on esitetty 5,5 miljoonaa euroa. Yhtenäiskoulun arvellaan olevan toiminnassa vuonna 2018.

Vilniemen koulu suljettiin muutama vuosi sitten ja silloin puhuttiin, että uusia seiniä ei rakenneta vaan Pappilansalmen koulusta saadaan uudet tilat Haminan itäpuolen lapsille. Nyt on käynyt ilmi Pappilansalmen koulun huono kunto, koulua ei enää kannata korjata vaan se puretaan. Klamilan uuden koulu ja päiväkodin kustannusarvio muutama vuosi sitten oli 4,9 miljoonaa. Onko Haminan päättäjille tullut mieleen, että Haminan itäpuolen asukkaiden toiveita kuultaisiin. Uusi koulu rakennettaisiin Tallinmäki-Vilniemi alueelle, jolloin lapset säätyisivät kohtuuttomalta koulumatkalta, joka heille on tulossa, jos suunnitelmat yhtenäiskoulusta toteutuvat. Lisäksi Pappilansalmen koulun lähialueella asuvien elämä ei häiriintyisi liikennemäärien kasvusta, mikä on odotettavissa, kun kymmenet tai sadat vanhemmat kuljettavat lapsiaan alakaupungin kapeita teitä pitkin kouluun. Ala-asteikäisiä ei uskalla jättää esim. Kadettikoulun kadulle vaan heidät tuodaan koulun portille asti.

Uudessa kouluverkko selvitysraportissa Neuvottoman koulusta mainitaan, että se jatkaa toimintaa niin kauan, kun koulu on kunnossa. Neuvottoman koulua korjattiin lähes kahdella miljoonalla samaan aikaan, kun Vilniemelle ei riittänyt rahaa 500 000 euroa väliaikaisen Viipale/parakkikoulun pystyttämiseen vaan lapset päätettiin kuljettaa Uuteen- Summaan. Laskelmia siitä onko kuljetus edullisempi vaihtoehto kuin Viipale/parakkikoulu ei ole, mutta kuljetuksiin oli lokakuussa mennyt yli 150 000 euroa. Ja näyttää siltä, että kuljetukset jatkuvat ainakin vuoteen 2018.

Kysymyksiä herättää, miksi raportissa suunnitellaan Neuvottoman lasten kuljetusta Vehkalahden kouluun, jos koulun kunto huononee. Miksi lapsia ei siirretä lähikouluun, joka on Uuden-Summan koulu? Mutta, kun tutustuu Hamina kouluverkkoon ja lasten kuljetuksiin huomaa, että lähikoulu ei olekaan se koulu, jota lapsi käy, vaan lapsia kuljetetaan vähän kauemmas.

Esimerkiksi Myllykylän lapset kuljetetaan kaupungin kustantamana Kannusjärven kouluun, jonne matkaa kertyy lähes kymmenen kilometriä. Lähikoulu Husulan koulu sijaitsee alle viiden kilometrin päässä, jolloin kaupungille ei kuljetuskustannuksia tulisi, mutta jostain syystä kaupunki haluaa kustantaa Myllykylän lasten kuljettamisen vähän kauemmas.

Myös Paijärven ja Onkamaan lapset kuljetetaan lähikoulun, Husulan koulun sijaan vähän kauemmas Pyhällön kouluun. Kuljetuksista huolehtii tilausliikenne. Paijärven, Onkamaan ja Ihamaan lasten kuljetuksista Pyhällön kouluun kaupunki maksaa ylimääräistä 260 euroa päivässä, koska lapsille joudutaan ostamaan iltapäivisin erillinen kuljetus kotiin. Jos lapset kävisivät Husulan tai Vehkalahden koulua tätä ylimääräistä 260 euron päiväkustannusta ei tulisi ja kaupunki säästäisi lähes 50 000 euroa vuodessa.

Samaa logiikkaa, ei lähikoulu vaan koulu vähän kauempana, noudattaa suunnitelma Poitsilan koulun lakkauttamisesta ja oppilaiden siirtämisestä Vehkalahden kouluun. Tällä ratkaisulla Etelä-Poitsilan lasten koulumatka piteneisi yli kolmeen kilometriin. Jos Pohjois-Poitsilan lapset siirtyisivät Vehkalahden koulun sijaan Etelä-Poitsilan kouluun, ei heidän koulumatkansa piteneisi merkittävästi ja joidenkin matka saattaisi lyhetyäkin, sillä Vehkalahden koulu sijaitsee Pohjois-Poitsilan pohjoispuolella Ruissalossa.

Mietittyttäkin, mitkä asiat ovat etusijalla kouluverkko selvityksessä, mikä osa on lapsen edulla. Lapsia kuljetetaan ylimääräisin kustannuksin lähikoulun sijaan vähän kauemmas kouluun, jotta muutaman kyläkoulun oppilasmäärä saadaan pysymään neljässä-kymmenessä ja samaan aikaan säästösyistä suunnitellaan lähes kolmensadan lapsen lähikoulun lakkauttamista ja lasten laittamista kulkemaan pitkää ja vaarallista koulumatkaa.

Toimitus

VALOKUVA: KUVAKAAPPAUS MERVI HYPÄSEN VIDEOLTA



Vilniemen lasten mielenosoitus Ratihuoneella joulukuussa 2013

HAMINAN KOULUPIIRIALUEET

AS = ASEMAN KOULU

HU = HUSULAN KOULU

KA = KANNUSJÄRVEN KOULU

KE = KESKUSKOULU

KI = KIRKKOJÄRVEN KOULU

ME = METSÄKYLÄN KOULU

NE = NEUVOTTOMAN KOULU

PO = POITSILAN KOULU

PY = PYHÄLLÖN KOULU

SU = SUMMAN KOULU

U-S = UUUDEN-SUMMAN KOULU

VI = VILNIEMEN KOULU

PA = PAPPILANSALMEN KOULU

VE = VEKALAHDEN KOULU

LU = HAMINAN LUKIO

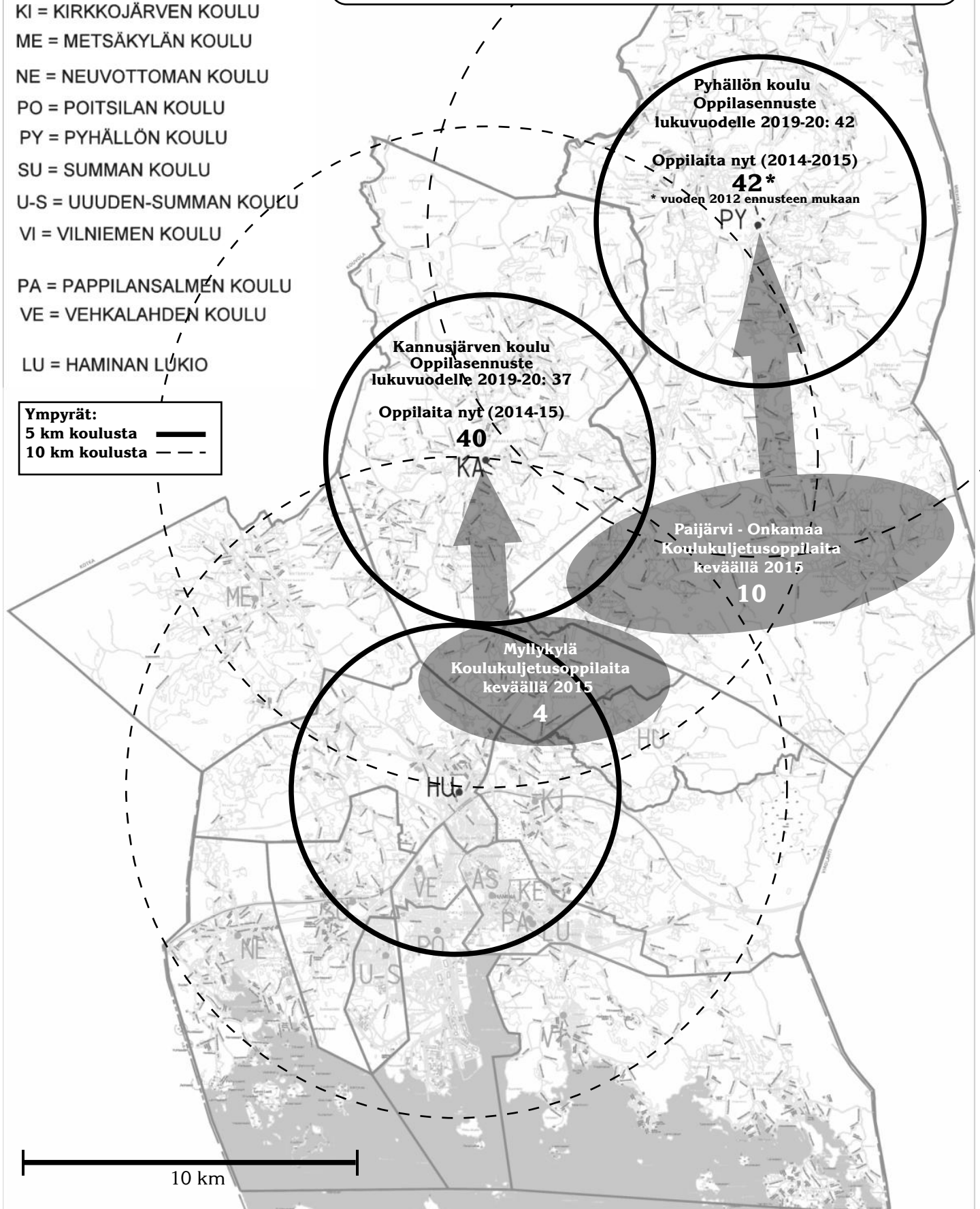
Ympyrät:

5 km koulusta

10 km koulusta

KOULUN SÄILYTTÄMISKRITEERI:**Jos oppilasmäärä on kolmena perättäisenä vuonna alle 40 oppilasta, koulu lopetetaan.**

(Haminan kaupunkinvaltuusto 2014)



VIERASKIRJOITUS, PROFESSORI ANTERO JÄRVINEN: ILMASTOHARHAN LYHYT HISTORIA SIVUSTAKATSOJAN SILMIN



”Ja yössä mielesi jos kauhistuu, niin pensaskin se karhuks muodostuu.” Nämä Shakespearen sanat Kesäyön unelmasta luonnehtivat hyvin tavallisten ihmisten ajatuksia ilmaston lämpenemisestä eli ilmastomuutoksesta, perusteettomasta pelottelusta maailmanlopulla. Kuinka te saattoitte, tiedeihmiset, media, ympäristöjärjestöt, poliitikot, kaikki! Pitämällä keinotekoisesti hengissä yliampuviin tietokoneilleihin perustuvaa tulevaisuudenkuvaa te rapautitte kansalaisten luottamusta kriittiseen, itseään korjaavaan ja vapaaseen tieteeseen, joka oli ollut sivistyksemme kulmakivi viimeiset 500 vuotta. Parissa vuosikymmenessä ilmastokontonne hukkasit ison osan renessanssin perintöä.

Tulevat sukupolvet saattavat ihmetellä, kuinka järjen aikakaudesta siirryttiin järjettömyyden aikakauteen. Aikalaiskuvauksista tapahtumien kulusta voi hyödyttää historiankirjoittajia.

PRELUDI

Vuodenvaihte 1997/1998 oli säiltään erikoinen. Silloin koettiin tavanomaista voimakkaampi El Niño -säiliö, merivirran muutos Tyynellämerellä, jonka vuoksi vesi oli selvästi keskimääräistä lämpimämpää. Tämä ilmiö, jota on mitattu vuodesta 1870 lähtien, lämmitti laajasti koko maapallon ilmastoa. Kriittikön hurmos karkasi käsistä, kun El Niño -huippu kruunasi lähes pari vuosikymmentä kestäneen lämpimän ilmastojakson. Aivan normaali ja luonnonmukainen jakso osui yhteen ilmakehän hiilidioksidipitoisuuden kasvun ja ilmastopoliittisten ambitioiden kanssa. Sitä pidettiin lopullisena todisteena lämpenemiselle, jota ajatusta eräät tiedemiespiirit olivat alkaneet ajaa.

Hallitustenvälinen ilmastomuutospaneeli, IPCC, perustettiin kiireellä 1988. Tieteen periaatteiden vastaisesti sen tehtävänä oli alusta alkaen arvioida ihmisen aiheuttamaa ilmaston lämpenemistä ja sen vaikutuksia. Ennen kuin asiaa oli edes kunnolla tutkittu, oltiin varmoja, että lämpeneminen oli totta ja että se oli ihmisen syytä. Epäily, viisau-



”Jääkausi on päättymässä... Sen täytyy olla meidän syytä.”

den tunnus, jouti romukoppaan. Luonnollista vaihtelua ja muita vaihtoehtoja ei otettu riittävästi huomioon. Luonto ei kuitenkaan ole staattinen, vaan sen omat rytmit olivat pitkälti havaittujen vaihteluiden ja muutosten takana, asia, jota yksikään tutkimus ei ollut kyennyt kumoamaan.

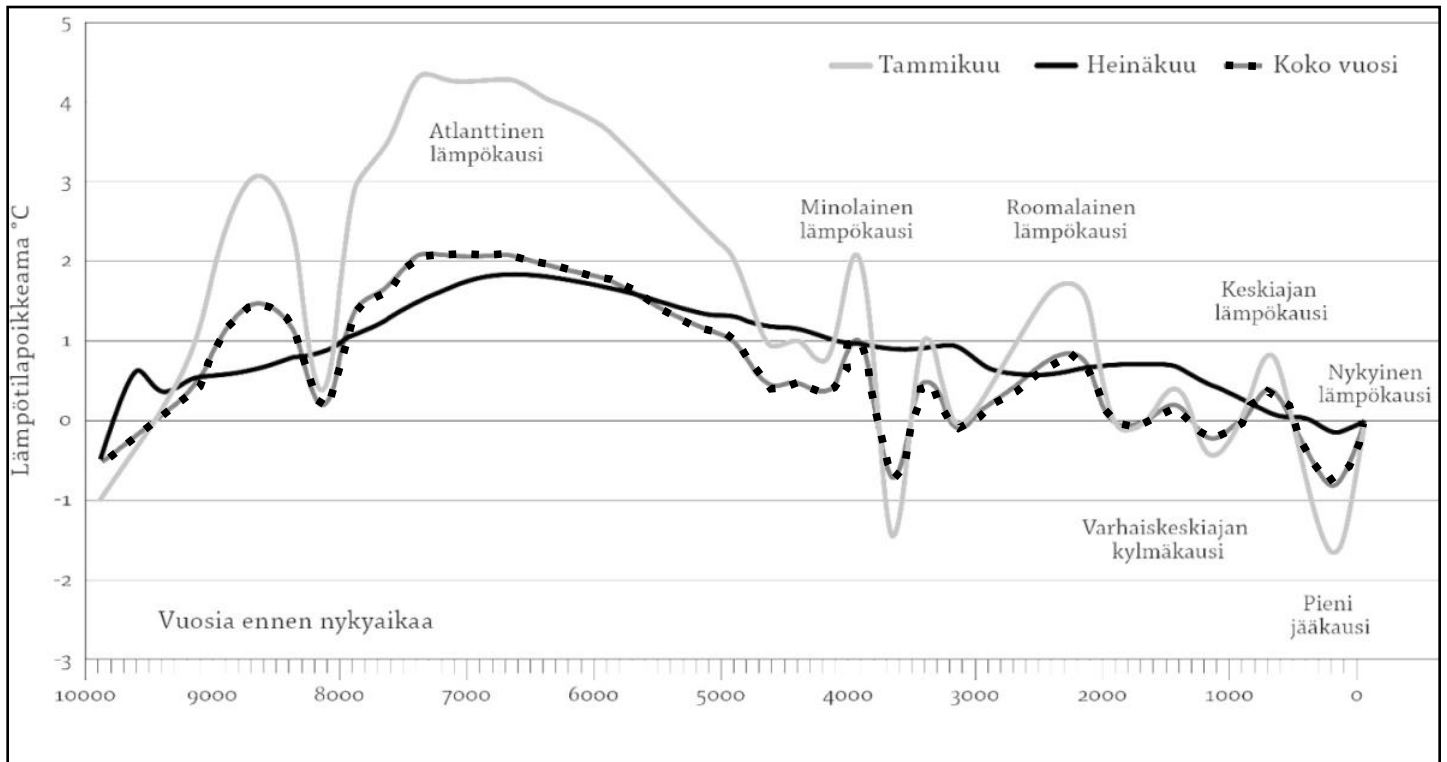
Vain vähän aikaisemmin, 1970-luvulla, uhkana oli pidetty ilmaston kylmenemistä ja uutta jääkautta, vaikka hiilidioksidipitoisuus oli ollut kasvussa silloinkin. Kylmeneminen (global cooling) oli suurinta muotia ja tieteen hyväksymä konsensus. Ensimmäisenä Maan päivänä 1970 professori Kenneth Watt ennusti: ”Maailma on kylmentynyt rajusti noin 20 vuotta. Jos nykysuuntaus jatkuu, vuonna 1990 globaalilämpötila tulee olemaan noin neljä astetta kylmempi ja vuonna 2000 yksitoista astetta kylmempi. Tämä on noin kaksi kertaa se mikä tarvitaan jääkauteen.” Tiedeihmiset ja poliitikot ajoivat muun muassa seuraavia hätätoimia ihmiskunnan tuhon estämiseksi: hiilidioksidituotannon lisääminen, Beringinsalmen sulkeminen padolla Neuvostoliiton ja Alaskan välillä, padon rakentaminen Norjan ja Grönlannin välille, napa-alueiden kattaminen mustalla kelmulla, metallipölyn sirottelu ilmakehään, jättimäisten peilien lähettäminen maata kiertävälle radalle, kaliumpölystä tehdyn keinorenkkaan rakentaminen planeetallemme (vrt. Saturnus), Färsaarten luona olevien vedenalaisten vuorten räjäyttämisen vetypommeilla, jotta lämmin vesi pääsisi helpommin Arktisille alueille, Grönlannin lämmittäminen ydinreaktoreilla ja napajään sulattaminen vetypommeilla.

Sitten taas lämpeni. Pian alettiin kilvan etsiä siihen syyllisiä ja keksiä vastakkaisia ehkäisytöitä.

KONTRAPUNKTI

Tiedeyhteisö – jopa samat tutkijat – ja media sekä poliitikot käänsivät kelkkansa, omaksuivat uuden konsensuksen – lämpenemisopin – ja alkoivat saarnata sen puolesta. Olisi ollut vaikeaa löytää tieteeseen sopimattomampaa käsitettä kuin konsensus, yksimielisyys. Uuden ajatusmallin omaksuneet fundamentalistit vainosivat vääräuskoisia ja kilpailivat toinen toistaan kauhistuttavammilla uhka-arvauksilla. Ajatus tuhosta vietteli ja myi. Tutkijat esittivät luovuutta vaativimmat pohjanoteeraukset, toki selustansa turvaten ”ehkä, jos, saattaa, mahdollisesti ja voi” –varauksilla. Kun virheellisiä käsityksiä yritti korjata, päätoimittajat sensuroivat vastineet. Suomessa Lapin Kansa oli harvoja sananvapauden puolustajia sallimalla avoimen ilmastokeskustelun.

IPCC:n ’lätkämäilä’-propaganda, jossa liioiteltiin 1900-luvun lämpötilakehitystä aikaisempiin vuosisatoihin verrattuna, oli alkusoitto tieteellisen kulttuurin rappiolle. Vuonna 2009 paljastunut Climategate-tietovuotokandaali todisti, että erityisesti ilmastogurujen aggressiivinen sisäpiiri pyrki vilpillisin keinoin tukahduttamaan perinteisen tieteellisen väitteen. Toukokuussa 2007 eräs tunnontuskiin tullut konspi-



Lämpötilan kehitys jääkauden päättymisestä nykyaikaan Pohjois-Norjassa (lähde: Lilleøren ym. 2012. The relative age of mountain permafrost – estimation of Holocene permafrost limits in Norway. *Global and Planetary Change*). Kuvasta näkyy erityisesti ilmaston pitkäaikainen viileneminen sekä useat nykyistä lämpimämmät kaudet, jolloin kulttuurit ja luonto kukoistivat. Samankaltaisia tutkimustuloksia on kymmenittäin eri puolilta maailmaa.

raattori lähetti sisäpiiriläisille huolestuneen viestin: "Mitä jos ilmastomuutos osoittautuukin vain vuosikymmeniä kestäneeksi luonnolliseksi vaihteluksi? Ne luultavasti tappavat meidät."

Ja mikä surullisinta: skandaalissa ryvettyneet tutkijat eivät katuneet, eikä tiedeyhteisö tuominut väärinkäytöksiä, vaan pyrki kieltämään ja vähättelemaan tekoja. Tiedekiusaaminen globalisoitui: toisinaajattelevien tutkijoiden rahoituksen saantia vaikeutettiin, heidän tutkimuksiaan ei enää julkaistu, jos ne eivät tukeneet vallitsevaa oppia, eikä heitä kutsuttu alan kokouksiin. Itsenäisistä kissaihmisistä muokattiin laumassa kulkevia koiraihmisä. Se taas johti tiedon vääristymiseen. Tiedelaitokset ja -akatemit muuttivat disinformaatiokeskuksiksi. Kaikki luonnonmuutokset ja sääilmiöt, niin lämpenemiset kuin kylmenemiset, olivat muka yhteensopivia lämpenemisteorian kanssa. Entä sitten? Ne tukivat montaa muutakin teoriaa kuten Luojan rangaitusta synneistämme. Ilmastotutkijat jättivät kertomatta tärkeimmän: mitkä vaihtelevat sääilmiöt eivät olisi olleet ortodoksian mukaisia. Nuorten tutkijoiden elämä tehtiin sietämättömäksi: he eivät voineet enää elää ihanteittensa mukaan kriittisinä tiedeihmisinä, koska olisivat jääneet ilman työtä ja apurahoja. Jos todisteet haitallisen ihmisperäisen lämpenemisen puolesta olisivat olleet vahvat, ajatus olisi pysynyt pystyssä ilman totalitarismia.

Ennen 1980-luvulla syntynyttä lämpenemiskohua klimatologia eli ilmastotiede oli hohdotonta tilastojen keräämistä ja arkistointia. Julkisuuden myötä taivaanmerkkien tulkinta haluttiin pyhittää papistolle, klimatologeille. Vuonna 2002 IPCC:n, YK:n alaisen tieteellisen organisaation, pitkäaikaiseksi puheenjohtajaksi valittiin silti harmiton maallikko, rautatie-insinööri Rajendra Pachauri, pehmopornokirjailija ja valenobelisti, josta tehtiin meillä kunniaprofessori. Pelkkä maapallon ilmakehän fysiikan tutkiminen ei kuitenkaan an-

tanut tietoa menneestä, nykyisestä eikä tulevasta ilmastosta. Siihen tarvittiin myös astronomiaa, aurinkofysiikkaa, geologiaa, tektoniikkaa, geokemiaa, sedimentologiaa, paleontologiaa, paleoekologiaa, ekologiaa, bakteriologiaa, glasiologiaa, meteorologiaa, oseanografiaa, tilastotiedettä, arkeologiaa, historiaa jne. Edellisen lämpöjakson aikana 1920 - 1940-luvuilla ilmastomuutosta ja varsinkin sen vaikutuksia pohjoisiin eläin- ja kasvilajeihin olivat selvittäneet monet ekologit. Vanhoja tutkimuksia ei tunnettu, koska niitä ei löytynyt internetistä eikä kirjastossa enää käyty. Tai jos tunnettiin, niitä ei haluttu käyttää, koska ne olivat ristiriidassa uuden ajatusmallin kanssa.

Joukkohysteriassa tutkivat journalistit ja avaramieliset tiedetoimittajat hävisivät lähes sukupuuttoon. Melko vähällä vaivalla he olisivat voineet selvittää, että viimeiset 7000 vuotta ilmasto oli vähitellen viilentynyt ja että yhtä lämpimiä tai lämpimämpiä jaksoja kuin juuri koettu oli ollut myös lähimenneisyydessä (katso kuva yllä). Ympäristöaatteen sokaisemat ja yksipuolisesti koulutetut toimittajat sulki silmänsä ja kertoivat, että aikaisemmat ja yhtä nopeasti edenneet lämpöjaksot olivat olleet luonnollisia tapahtumia, mutta nykyinen oli ihmisen aiheuttama. 1990-luvun lopulla alkanut ilmaston jäähtyminen oli valaistuneille koettelemus, mutta mitä heikommiksi todisteet kävivät, sitä lujemmaksi kasvoi heidän uskonsa.

Hiilidioksidista, värittömästä, hajuttomasta ja myrkyttömästä kasvien ravinnosta, tehtiin kaiken tuhoava saaste, jonka väitettiin jopa lisäävän teiniprostitutiutiota ja uskottomuutta sekä kutistavan aivoja. Maailmaa pelastavat vanhemmat ja opettajat menettivät suhteellisuudentajunsa ja säikäyttivät lapset itsemurhan partaalle. Hyvää tarkoittavat lääkärit pohtivat keinoja päästöjen vähentämiseksi ja ehdottivat potilaiden proteiiniannosten pienentämistä. Alamaailmalta vaadittiin Tuhkimon hiilijalanjälkeä, mutta elitti sai

pitää kalossinsa. Kymmenettuhannet virkamiehet lensivät ympäri maapalloa toimittajalauma kintereillään ja kokoustivat tuloksetta luksuslomakohteissa vuosikymmenestä toiseen.

Tosiasiassa hiilidioksidi, CO₂, oli heikko kasvihuonekaasu. Ensimmäisellä 20 ppm:llä (miljoonasosalla) hiilidioksidia oli suurin vaikutus lämpötilaan. Noin 200 ppm:n jälkeen CO₂ oli tehnyt tehtävänsä kasvihuonekaasuna: se oli imenyt itseensä lähes teoreettisen enimmäismäärän infrapunaenergiaa. Vuosituhannen vaihteessa havaitulla pitoisuuden kasvulla maapallon lämpötila olisi noussut noin 0,2 Celsiusastetta vuoteen 2100 mennessä. Näin pientä 'muutosta' globaalissa lämpötilassa olisi ollut mahdotonta edes mitata. Yksinkertainen fysiikka osoitti, että ilmasto ei ollut kovin hiilidioksidiherkkä ja että katastrofia ei ollut näköpiirissä. Kauhustuttava kahden asteen nousun myyttinen rajapyykki, jolta ei olisi paluuta, oli satua eikä tiedettä. Noususta käytiin jopa huutokauppaa. Ilmatieteen laitoksemme taisi voittaa kisan povaamalla peräti kymmenen lisäastetta.

Virtuaalimaailmassa eläneet selvännäkijät supertietokoneineen pönkittivät hiilidioksidin tuhovoimaa mielikuvituksellisilla positiivisilla eli vahvistavilla takaisinkytkentämekanismilla. Luonnossa kuitenkin vallitsivat negatiiviset seuranaisvaikutukset, jotka olivat vuosimiljoonia hillinneet yllilyöntejä ja pitäneet ilmaston tasapainossa. Satelliittimittaukset osoittivat, että termostaatti toimi. Esimerkiksi Euroopan keskilämpötila oli vaihdellut 36 vuodessa ahtaissa rajoissa (± 1 °C). Hiilidioksidivaikutuksen logaritmisuuden vuoksi maapallon lämpötila ei karannut korkeuksiin menneenkään vuosimiljoonina, jolloin CO₂-taso oli ajoittain jopa 20 kertaa Niinistön presidenttikauden tasoa korkeampi. Puheet hiilivelasta perustuivat väärinkäsitykseen.

Vuosittaisista hiilidioksidipäästöistä 97 % tuli luonnon omista lähteistä, erityisesti maasta ja meristä. Vain 3 % syntyi fossiilisten polttoaineiden palamistuotteena. Ilmakehän hiilidioksidi oli korkeintaan 0,001 % kiviaineksissa, maaperässä, merissä ym. olevasta CO₂:n kokonaismäärästä. CO₂ ei jäänyt ilmaan pysyvästi, vaan liukeni meriin, jossa osa sitoutui hiiliyhdisteinä eliöihin ja kerrostui pohjasedimenttiin. Aikanaan sedimentistä syntyi kerroskivilajeja. Hiilidioksidipitoisuus nousi 1900-luvun alun 300 miljoonasosasta 2000-luvun alun 400 miljoonasosaan. Monet jääkaudet alkoivat huomattavasti sitä korkeammassa pitoisuuksissa. Hiilidioksidillä oli positiivinen vaikutus luontoon: aavikoiden reunalueet alkoivat vihertää, mikä helpotti siellä asuvien ihmisten ja eläinten elämää. Närpiön kasvihuoneviljelijät tunsivat tämän elämäneliksiirin tarpeellisuuden ja tavoittelivat lasihuoneisiinsa 1500 miljoonasosan pitoisuutta (150 ppm:n alapuolella kasvit kuolevat nälkään).

Puolueet ilmastoituivat. Demokraattisen päätöksenteon ulkopuolella toimivat järjestöt ilmastovastaaviensa johdolla näkivät hysteriassa tilaisuutensa. Säilyttelyllä voitiin ane-kaupan lailla lyödä rahoiksi: pelastut, jos tuet meidän sanomaa ja aatetta. Kansalta piti vain salata tieto, että muutoksen ikoneilla – jääkarhuilla, mursuilla, pingviineillä, trooppisilla sammakoilla ja koralliriutoilla – ei ollut ilmaston puolesta mitään hätää. Tilastot osoittivat, että muutkin kauhukuvat olivat vain Shakespearen karhukuvia: myrskyjen, tulvien ja kuivakausien määrä ei lisääntynyt, merenpinnat eivät nousseet eivätkä meret 'happamoituneet', talvet ja Himalajan jäätiköt eivät hävinneet eikä ilmastopakolaisia ilmaantu-

nut. Etelämantereen jäämassa kasvoi kiusallisesti ja oli 2010-luvulla suurempi kuin koskaan 35-vuotisen mittaus historian aikana. Ilosanommat olivat osalle taiteilijoista petty myrksiä, koska he eivät saaneet dramaattista kuvattavaa.

Arktisten alueiden kohtaloa surkuteltiin, mutta samalla laadittiin kuumeisesti suunnitelmia sulamisen ansiosta helpommin saavutettavien luonnonvarojen ryöstämiseksi. Helppous osoittautui kangastukseksi. Jää, jonka olisi pitänyt haihtua vuosituhannen vaihteessa, niskoitteli. Sen määrä oli ollut laskussa 1970-luvun huippulukemista, mutta näin oli tapahtunut 1930-luvullakin, kunnes valkeus taas tuli. Viimeisen jääkauden jälkeen 7000 vuotta sitten jääkarhut tepastelivat kesäisin jäättömällä Arktiksella. Myös Kölivuoristo oli ilman jäätikköjä. Viime vuosikymmeninä Skandinaavian jäätiköt olivat hieman vetäytyneet, mistä kertoivat jään alta paljastuneet asuinrakennukset. Kuinka ihmeessä ihmiset olivat pystyneet elämään jään alla? Oliko Hannibal ollut huolissaan jäätiköiden sulamisesta, kun hänen onnistui roomalaisella lämpökäudella (katso kaavio edellisellä sivulla) ylittää sotanorsuillaan silloin lähes jäättömät Alpit?

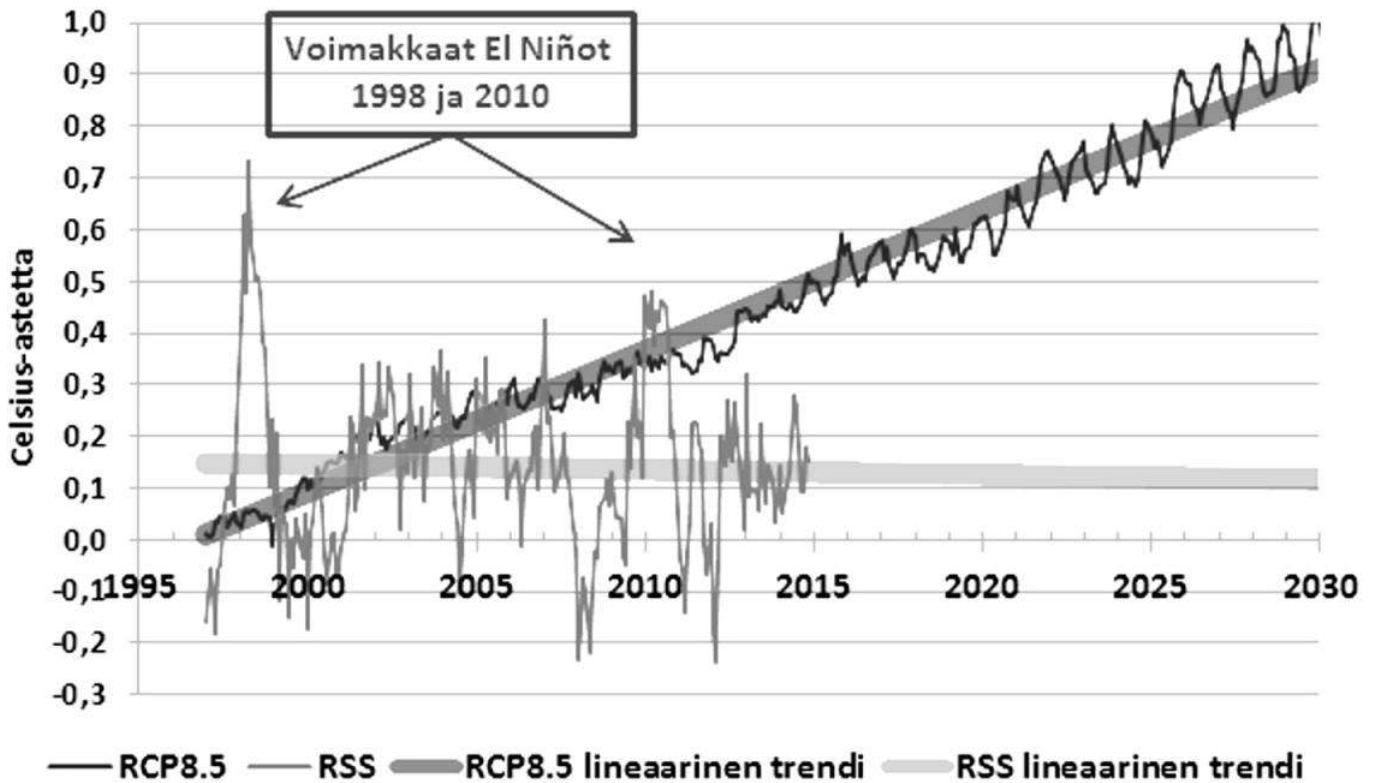
DISSONANSSI

Sitten jotkut uskossaan horjuneet sielut eksyivät selaamaan tilastoja internetistä, jota ei onneksi ehditty sulkea. Ilmasto-kirkon maallikkojäsenet tajusivat, että netistä sai puolueettomampaa ja luotettavampaa tietoa kuin tutkijoilta ja perinteisestä mediasta. He hylkäsivät lehdet, koska yksikään niistä ei kertonut, että lämpeneminen oli kestänyt vain 17 vuotta (1980 – 1997) ja että yhtä kauan (1998 – 2014) se oli ollut kateissa. Kiveen hakatut tietokonemallit ja niiden antamat tuhoskenaariot, joiden varassa korttitalo lepäsi, olivat menneet pieleen (katso kuva oikealla). Asiantuntijat kuitenkin väittivät, että lämpeneminen ei ollut kuollut, vaan se lepäsi kuten Monty Pythonin haiseva Norwegian Blue -papukaija. Varmuuden vuoksi termi 'ilmaston lämpeneminen' korvattiin merkityksettömällä 'ilmastonmuutoksella'. Muutoshan on ikuista.

Tutkijoiden olisi alusta alkaen pitänyt seurata mitattua dataa (faktoja) eikä malleja (fiktioita). Jos he olisivat toimineet niin kuin tieteessä yleensä eli korjanneet malleja faktojen osoittamaan suuntaan ja etsineet omatoimisesti hypoteesinsa heikkoja kohtia, he olisivat hylänneet lämpenemisajatuksen alkuunsa. Mutta ei. He keksivät uuden postmodernin tavan tehdä 'tiedettä': oikealle tieteelle tyypillisen hypoteesin kumoamisyriksen sijaan muokattiinkin dataa samalla etsien epätieteellisesti todisteita hypoteesin puolesta (ns. konfirmaatioharha). "Meidän on esitettävä kauhuskenaarioita, annettava yksinkertaistettuja, ylidramaattisia lausuntoja ilman epäilyksen häivää", opetti huippututkija Stephen Schneider Yhdysvalloissa. Charles Darwinin isällinen neuvo oli unohtunut: "Tiedemiehellä ei pidä olla toiveita eikä mieltymyksiä, ainoastaan kivisydän."

Miehistö hylkäsi täyteen reikiä ammutun Settled Science -ilmastolaivan. Koska kyseessä oli politiikka, valta ja raha, laivan päällystö yritti epätoivoisesti pelastaa Mariaanien haudassa lepäävän hyllyn. Viimeisenä oljenkortena lämpenemisen messiaaniseen paluuseen uskoneet keksivät satakunta selitystä 'puuttuvalle' lämmölle. Fysiikan lakien ja mittaus-ten vastaisesti lämmön arveltiin muun muassa piileskelevän valtameren pohjissa tai kuumissa, liikkuvissa pisteissä ava-

Globaalin keskilämpötilan muutos 1997 alkaen satelliittimittausten (RSS) ja ilmastomallinnusten (RCP8.5) mukaan



Ilmastomallien lämpenemisennusteen (tummanharmaa) ja luonnossa vallitsevan todellisuuden (vaaleanharmaa) välinen huima ero (lähde: TheRoyal Netherlands Meteorological Institute). Voimakkaat El Niño -vuodet on myös merkitty.

ruudessa. Miksi sata selitystä, jos luotettaviksi mainostettujen mallien mukaan lämpenemisen piti olla täysin varmaa ja loppuun asti tieteellisesti selitetty? Yksinkertainen totuus oli poliittisesti epäkorrekti: lämpöjakso oli ollut pääosin luonnollinen ilmiö ja se päättyi luonnon omien voimien vaikutuksesta.

Pelon lietojat, joiden elämäntehtävänä oli ilmastopornon levittäminen, olivat pulassa. Virheellisiä käsityksiä oli pönkitetty jopa maasääsasiemien tietoja väärentämällä, 'korjaamalla' varhaisempia lämpötiloja todellista alhaisemmiksi ja uusimpia todellista korkeammiksi (riippumattomiin satelliittimittauksiin ei päästy käsiksi). Kun kansalaiset menivät iltaisin nukkumaan havaitsematta katastrofin merkkejä, he riemuitsivat, että luonto oli elpynyt, eikä apokalypsi koittanutkaan. Tervejärkisinä he sijoittivat mielipidemittauksissa ilmastonmuutoksen pienimpien riskien joukkoon. Sen sijaan tiedemiehet ristivät kätensä ja anelivat puhdistavaa kii-rastulta voidakseen osoittaa, että heidän tietokonemallinsa olivat sittenkin oikeassa.

Rukouksiin ei vastattu. Ilmasto jatkoi ikiaikaista vaihtelevaa ja kaoottista kulkuaan ihmisestä juuri piittaamatta. Eliökan-nat eivät romahtaneet. Romahduksen koki tieteen, ympäris-töjärjestöjen ja politiikan arvovalta sekä kannatus. Historia opetti, että kylminä ajanjaksoina väestön kuolleisuus kas-voi, sosiaaliset ongelmat, nälänhädät, sairaudet, katastro-faaliset kuivuudet ja sukupuutot yleistyivät ja että ihmiset ja

luonto kukoistivat lämpiminä ajanjaksoina. Esimerkiksi Amazonin sademetsä ja sen lajirunsaus syntyivät jääkau-den jälkeen. Me olimme ensimmäinen ihmiskupolvi, joka pelkäsi lämpöä.

FINAALI

Ilmastotutkimuksen politisoitumisesta tuli varoittava esi-merkki turmion tiestä, jolle joudutaan, kun tiede valjaste-taan ideologian vankkureiksi ja tutkijat Nostradamuksiksi. Viisas strategia olisi ollut varautua ja sopeutua sekä lämpe-nemiseen että kylmenemiseen. Ja erityisesti todennäköi-simpään vuosisatamme vaihtoehtoon, status quohon. Maa-pallon väestönkasvun taittuessa vuoden 2030 tienoilla päätöt tulisivat laskemaan itsestään ja ilmaiseksi. Nokkelat kiinalaiset huomasivat tämän ja lupasivat vähennyksiä tuo-hon päivämäärään mennessä.

Miksi tieteellistä harharetkeä ja talousrikosta ei estetty ajois-sa? Mistä miljardit toisensa jälkeen saatiin ja miksi ne haas-kattiin olemattoman uhan torjumiseen muun muassa Hab-bo Hotellin kaltaisella päästökaupalla samaan aikaan kun Suomi ja Eurooppa kärvelivät talousahdingossa ja työttö-myydessä sekä velkaantuivat? Rahaa löytyi poliittiseen il-mastopeliin, mutta esimerkiksi koulutuksen rahoitusta lei-kattiin. Lämpenemisen varjolla harjoitettu rikkaiden länsi-maiden kallis politiikka koitui erityisesti energiapulasta kär-

sivien kehitysmaiden kohtaloksi. Keiden taskuun köyhiltä viety omaisuus päätyi? Ainakin merenrantahuiloita eri puolilta maailmaa itselleen ostaneet päästökauppayhtiöiden perustajat kasvattivat lompakkoaan. Joku heistä sai flantrooppisista ansioistaan Nobelin rauhanpalkinnonkin.

Miksi aikaisempien sukupolvien luonnonsuojelutyö mitätöitiin, miksi luonnon monimuotoisuus, kasvit ja eläimet, uhrattiin turhalle hiilidioksidin torjunnalle epäeettisillä, kannattamattomilla ja sademetsät tuhoavilla biopoltoainehankkeilla, kulttuurimaisemat ja terveyden pilaavilla sekä linnut ja lepakat tappavilla tehottomilla tuulimyllyillä? Tuulienergian mallimaana pidetyssä Espanjassa BirdLife arvioi myllyjen silppuavan vuosittain 6 - 18 miljoona lintua ilman, että siihen puututtiin. Yhden biopoltoainelitrnan tuottamiseen tarvittiin 1,3 litraa fossiilista polttoainetta. Biotuotteet valmistettiin usein viljasta, joka oli poissa nälkäisten suusta.

Euroopassa energia maksoi yrityksille 30 % enemmän kuin Aasiassa ja 50 % enemmän kuin Venäjällä ja Yhdysvalloissa. Saksan kansa tuki 'uusiutuva' energiaa 25 miljardilla vuosittain. Energiewände, energiakäännö, nähtiin pienen Suomenkin tienä. Halusimme jopa olla (uhka)rohkeasti edelläkävijöitä. Tuulimyllytukiaisemme nousivat vähitellen satoihin miljooniin euroihin vuodessa. Euroopan Unionin ilmastomenot olivat lopulta 20 prosenttia kokonaisbudjetista. Kuristava energiakäärme - tuuli-, aurinko- ja bioenergia - korotti huomasti energian hintaa, mutta ei vähentänyt globaaleja hiilidioksidipäästöjä, eikä vaikuttanut millään tavoin ilmastoon.

Kaiken kukkuraksi ekologinen energiatuotanto tuhosi lukemattomia luontoparatiiseja. Tuhannen megawatin perinteinen voimala tarvitsi noin puoli neliökilometriä maata, mutta saman tehoinen aurinkopaneeliaavikko sata neliökilometriä ja tuulimyllyryteikkö 800 neliökilometriä! Missä viipyvät mielenosoitukset? Paneelien ja myllyjen elinikä oli vain 15 - 20 vuotta, minkä ajan nämä loiset tuottivat mität-

tömän vähän energiaa ja tarvitsivat tuekseen perinteisen hiili-, vesi- tai ydinvoimalan silloin, kun ei tuullut tai paistanut. Hulluuden huippuna Euroopan suurin kivihiihivoimala Englannissa muutettiin ympäristöystävälliseksi puuvoimalaksi. Alun perin se tuotti 4000 megawattia energiaa ja tarvitsi 36000 tonnia vaivattomasti saatavaa halpaa hiiltä päivässä. Muutoksen jälkeen sama voimala tarvitsi 70000 tonnia puuta päivässä. Suunnaton puumäärä saatiin kokoon vain kaatamalla Pohjois-Carolinan metsät ja laivaamalla niistä tehdyt pelletit 5000 kilometriä Atlantin yli.

Asialle vihkiytyneet tiedeihmiset, järjestöt ja poliitikot pääsivät tilanteen liian pitkälle joko huomaamattaan, hölmöytään tai lyhytnäköistä etuaan tavoitellakseen. Ei kauhua = ei rahaa + ei mainetta. Pelkästään Yhdysvalloissa jaettiin vuosittain seitsemän miljardia dollaria lämpenemistutkimuksiin. Jokainen yritti keksiä hankkeisiinsa ilmastokytököksen ja osallistua rahanpesuun. Maailman suurimman Kankkulan-kaivon pohjalla hyväuskoiset eivät huomanneet seisovansa kaivossa. Aktivisteilla ei ollut enää kunniallista perääntymistietä, vaikka he kauhukseen lopulta tajusivatkin erehtyneensä ja johtaneensa ihmisiä harhaan vuosikymmeniä. Ainoa vaihtoehto oli jatkaa pelottelua katkeeraan loppuun tai ainakin eläköitymiseen asti. Kuten ekonomistit ja pankkiirit, Nostradamuksetkin pääsivät kuin koira veräjältä.

Vaikka profetia ilmastomuutoksesta, jota oli uskontojen lailla mahdotonta testata, ei toteutunut luvatussa ajassa, eikä näyttänyt toteutuvan lähitulevaisuudessaakaan, niin 97 %:n todennäköisyydellä sadan vuoden kuluttua kuitenkin, meille vakuutettiin. Sadan vuoden kuluttua syyllisiä ei enää olisi saatu vastuuseen, vaikka lämmön he ehkä saivat kokea.

*Antero Järvinen
(julkaistu myös Ilmastorealismia -blogissa 31.1.2015)*

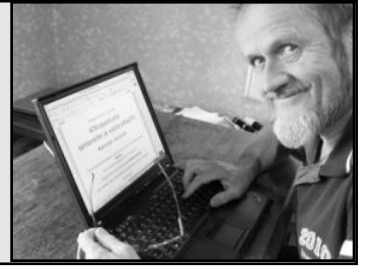


Professori Antero Järvinen on toiminut yli 35 vuotta Helsingin yliopiston biologisen tutkimuskeskuksen johtajana Kilpisjärvellä.

Hän on seurannut ilmastotutkimusta ja -keskustelua 1970-luvulta lähtien. Ilmastomuutoshyönteiden mukana maapallon lämpenemisen seuraamusten pitäisi näkyä voimakkaimmin pohjoisilla alueilla.

Pitkäaikaisissa tutkimuksissa Lapin luonnosta ei kuitenkaan ole paljastunut ilmaston aiheuttamia hälyttäviä muutoksia, jotka eivät peittyisi suuren luonnollisen vaihtelun alle.

JOUKO TOMPURI: KLAMILAN IT-VERTAISTUKIKURSSI JATKUU



Syksyllä aloitettu kurssi jatkuu taas kevätlukukauden puolella. Olemme kokoontuneet joka toinen tiistai Klamilan koululla klo 18:00.

Käsiteltäviä asioita ovat olleet mm. tiedostojen siirto, kopiointi ja kansiointi. Selaimen käyttöön perehtyminen tai sähköpostin lähettäminen on ollut ensimmäisiä aiheita. Myös Gmailin uusimpiin ominaisuuksiin olemme perehtyneet.

Kurssilla eteneminen on ollut verkkaista, turhaa kiirehtimistä on vältetty ja moneen asiaan on palattu aina uudestaan. Kurssilaisia on parhaimpina iltoina ollut 10, mutta vielä on tilaa muutamille uskaliaille.

Seuraavat tapaamiset 10.3., 24.3., 7.4. etc. Oma läppäri mukaan. Tervetuloa.

Jouko Tompuri
0407382211

VALOKUVA: JOUKO TOMPURI



Klamilan koululla kokoontuu joka toinen tiistai vakeä tutustumaan tietokoneen ja sen sisältä maailman ympäri ponkaisevan internetin kummallisuuksiin.

HAUSKA PELI

Johannes piirteli paperilapuille jotain. Kysäisin, että mitä teet.

- Tää on peli, sanoi Jossu, ja näytti lappuja, joissa toisissa oli neliöitä ja toisissa ympyröitä.
- Nää pistetään nurin päin lattialle ja sekotetaan, ja sitten jokainen nostaa vuorotellen yhden lapun.
- Mitä ne kuviot lapuissa tarkoittavat, kysyin, - mitä ympyrä tarkoittaa?
-

Ympyrät tarkoittaa karkkia, sanoi Jossu.

- Entä neliö?

Jossun silmät vilkkuivat, eikä hän pystynyt naurua pidättelemään vastatessaan, että ne neliöt tarkoittavat oksennusta, ja kuka saa enemmän oksennusta, voittaa!

Sitten pelattiin neljän hengen voimin, eikä naurusta loppua tullut!

(Lukijamme lähettämä kotoinen tosijuttu Klamilan suunnalta.)

MERVI HYPPÄNENI:

GEOKÄTKÖT ESIIN



Ystävänäpäivänä 14.2. kokoontui joukko Geokätköilystä kiinnostuneita Baari Kujansuuhun Klamilaan kuuntelemaan Anita ja Mika Dufvan eli Todojen esitystä Geokätköilystä. Heidät oli Klamilaan kutsunut Kulttuuriyhdistys Olutsilta.

Geokätköily on maailmanlaajuinen koko perheen ulkoiluharrastus, jossa piilotetaan ja etsitään geokätköiksi kutsuttuja esineitä. Geokätköilyn katsotaan alkaneen, kun Yhdysvaltain puolustusministeriö poisti GPS-signaalia siviilihäirinnän 1.5.2000 ja GPS:n käyttö tuli mahdolliseksi. Dave Ulmer piilotti 3.5.2000 ensimmäisen GPS:n avulla sijoitetun, Usenetin uutisryhmässä ilmoitetun, dokumentoidun kätkön. 6.5. kätköä löydettiin jo kaksi kertaa.

Harrastus on levinnyt yli 200 maahan ja maailmassa on yli 2,5 miljona kätkeä ja yli 5 miljoonaa kätköä, joista 50 000 on Suomessa. Geokätköily on sukua Englannissa 1850-luvulla alkaneelle partolaisten lodjaukselle, jossa geokätköilystä poiketen, lodjun paikan päättelemiseen tarvittavat arvoituskelliset ja monenlaista tietoa vaativat vihjeet ovat tärkeitä.

Geokätköily on kaikille avointa, välineiksi tarvitaan laite, jolla pääsee internetsivustolle tutkimaan kätkökuvauksia ja GPS-paikannin tai älypuhelin. Kullekin geokätkölle löytyy internetistä kätkökuvauksia, joka saattaa varsinaisten ohjeiden lisäksi sisältää taustatietoa sijaintipaikasta ja lisävihteitä. Kätkön koordinaatit annetaan kuvauksessa joko suoraan tai tehtävän ratkaisuna.

Geokätköilyssä on kolme sääntöä, joita kätköilijöiden

toivotaan noudattavan: 1. jos otat jotain geokätköstä, jätä tilalle jotain saman arvoista, 2. kirjoita löydöstäsi kätkön lokikirjaa, 3. kirjaa kokemuksesi www.geocaching.com-sivustolle.

Geokätköjä on monenlaisia ja monen kokoisia, tyypillisin kätkö on vesitiivis muovirasia, jonka sisällä on geokätkötiedote, lokikirja tai -liuska, johon kävijä kirjoittaa nimensä kätkössä olevalla kynällä. Jos kynää ei ole siitä on yleensä ilmoitettu kätkön kuvauksessa. Kätkörasian koko voi vaihdella filmipurkista ämpäriin.

Kätkörasia voi sisältää myös vaihtotavaroita tai kätköstä toiseen kulkevia reissaajia eli Travel bugeja, joissa on yleensä yksilöllinen numerotunnus, jota käytetään reissaajan liikkumista kirjattaessa. Kätköilijät siirtävät näitä reissaajia kätköstä toiseen ja reissaajan mukaansa ottanut kirjaa tunnuksen internetsivustolle, jolloin sen etenemistä voi seurata. Usein reissaajille on määritelty tavoite esim. tiettyyn maahan pääseminen. Anita ja Mika Dufvalla oli Kujansuussa mukanaan numerotunnuksella merkitty kolikko muistuttava Travel bugi.

Geokätköt sijoitetaan yleisille alueille, jossa on mahdollisuus vapaasti liikkua. Viemäreihin ja julkisiin rakennuksiin ei kätköjä saa sijoittaa ja yksityisalueelle kätköjä voi laittaa ainoastaan maanomistajan luvalla. Kätköjen piilottamista ja etsimistä ohjaa jokamiehen oikeudet.

Geokätköjä on viittä erilaista vaikeustasoa. Ykköskätkö on helpoin ja kätkölle pääsee pyörätuolillakin. Viides taso on vaikein, kätkö sijaitsee esim. vaarallisessa rotkossa, saareissa tai sillalla. Puussa sijaitsevat kätköt ovat kolmostasoa. Helpointa on aloittaa ykköskätköistä.

Anita Dufvan mukaan geokätköily on seikkailua, suunnistusta, löytämisen iloa ja ulkoilua, jossa myös aivoille on haastetta. Kätköjä hakiessa joutuu menemään paikkoihin, joihin ei muuten menisi. Joskus kätkö voi olla hyvinkin vaativassa paikassa kuten 6,5 metrin korkeudessa puussa, jossa ei ole alaoksia, joten kaikenlaisia varusteita tarvitaan mukaan kuten huono vaatteet, ruuvimeisseli, köysi, ottopihdit, taskulamppu, mangneetti ja joskus tarvitaan jopa UV-lamppua.

Geokätköilyyn löytyy internetistä paljon ohjeita, joten harrastus on helppo aloittaa. Alkuun pääsee älykännykällä kirjoittamalla internet hakuun sanan geocaching. Näyttöön tulee mm. C:geo ohjelman asennus. Ohjelman asennuksen jälkeen puhelin toimii myös GPS-laitteena. Geocaching-sivustolta löytyy Suomeen piilotettujen geokätköjen kuvaukset ja koordinaatit sekä seikkaperäiset ohjeet Geokätköilyyn.

Mervi Hyppänen

ESIMERKKEJÄ ERILAISISTA GEOKÄTKÖTYYPPEISTÄ:



Peruskätkö on alkuperäinen kätkö, joka sijaitsee ilmoitetussa koordinaatissa. Rasian koko vaihtelee filmipurkista ämpäriin.



Mysterikätkö sisältää monimutkaisiakin tehtäviä, jotka on ratkaistava oikean koordinaatin selvittämiseksi.



Multikätkö sisältää kaksi tai useampia pisteitä, joista viimeisestä löytyy itse kätkörasia.



Maisemakätkö eli geokohde eli Earthcache on erityinen, geologisesti mielenkiintoinen paikka, jonka löytäminen edellyttää kohteella vierailusta ja annettujen tehtävien suorittamista esim. valokuvan ottamista ja sen liittämistä kätkön Internetlokiin.



Mika ja Anita Dufva.

HYÖDYLLISIÄ INTERNETOSOITTEITA:

<http://maps.navici.com/112/karttakoordinaatit/index.php?lang=fi>
 Karttapaikka.fi
www.retkikartta.fi
www.geocache.fi
www.geocaching.com
www.geokätköt.fi

ESIMERKKIKÄTKÖ PYÖTSAARESTA

Esimerkki Pyötsaaresta sijaitsevasta Kenen saari? Geokätköstä, jonka löytämiseksi on ensin selvitettävä geokätkön koordinaatti. Tehtävässä annetaan vinkkejä, joiden avulla voi päätellä sukunimen ja sen jälkeen saa kaavan avulla selville oikean koordinaatin.

a = sukunimen ensimmäisen kirjaimen järjestysnumero aakkosissa (A=1, B=2, C=3...)

b = sukunimen viimeisen kirjaimen järjestysnumero aakkosissa

$$xxx = a \times 36 + b$$

$$yyy = 5 \times (a - b) + 2$$

Kätkö löytyy koordinaateista: N60° 29.xxx E27° 22.yyy

MUSEOTIEN LÄHEISYYDESTÄ LÖYTYVIÄ GEOKÄTKÖJÄ MM. SEURAAVISTA PAIKOISTA:

- Kempin muistomerkki
- Rakila erikoiset: Myllyvuori, Brakilan maihinnousun muistomerkki, Hiidenkirnu, Vitikkavuori
- Pistoolikivet, Ilmavalvontatorni
- Isämeidän kivi
- Pierumäki, Hunkerintien varressa
- Pyötsaari
- Salpalinja-Klamilan (Sydänkylän) tykkipatteri 1 ja 2
- Uno Klami
- Kummikirkon kivet
- Klamilan ilmavalvontatorni

VALOKUVA: ERKKI KUPARI



Baari Kujansuun kabinetti täytti jälleen olutseuralaisista ja ystävistä.

Mervi Hyppänen:

NUKET JA VARJOT VILNIEMELLÄ



Tämän vuotinen Kaakon lasten kulttuuriviikot käynnistyi Haminan osalta 1.2. Vilniemen Urheilutalolla. Vilniemen vanhempaintoimikunta järjesti yhdessä Vilniemen Yrityksen ja Rannantaikaa väen kanssa toiminnallisen nukketeatteritapahtuman Nuket ja Varjot.

Vanhempain toimikunta vastasi tapahtuman järjestelyistä, esiintyjien hankkimisesta ja kustannuksista lähes kokonaan. Vilniemen yritys antoi Urheilutalon käyttöön ja Rannantaikaa väki huolehti vakuutuksista ja auttoi omalta osaltaan järjestelyissä. Lopputuloksena oli hyvin onnistunut tapahtuma, jolle toivotaan jatkoa.

Vilniemen Urheilutalon yläkerta oli järjestetty Varjoteatterityöpaja, jota veti Varpu Eronen. Työpajassa tehtiin Varpun johdolla pahvista varjonukkeja, joita pääsi oikeasti kokeilemaan työpajaan tuodun diaheittimen valokeilassa.

Salissa, jonka koristelusta vastasi Vanhempain toimikunta, oli Ilpo Mikkosen vetämä keppinukketyöpaja, jossa jokainen sai valmistaa itselleen keppinukkeen pöydällä kasatuista materiaaleista. Tarjolla oli erilaisia kankaita ja turkis ym. materiaalia hiuksiksi. Päivän aikana moni ehti tehdä useamman nukken.

Salissa oli myös Nukketeatterikeskus Poijusta lainattu oikeita nukketeatterinukkeja, joita pääsi oikeasti kokeilemaan Mari Mäkelän valmistamissa kulisseissa. Hienot lavasteet olivat askartelukerho TouhuTupalaisen käsialaa.

Kahviosta sai edullisesti ostaa Vanhempaintoimikunnan jäsenten leipomia sekä suolaisia että makeita herkkuja ja leipomoliike Aitolahden lahjoittamia leivonnaisia. Vastapaistetut vohvelit kerman ja hillon kera maistuivat myös erinomaisilta.

Kun oli tarpeeksi leikitty ja syöty, oli aika katsella nukketeatteriesitystä. Nukketeatteri Vekkulikettu oli tuonut esityksensä Vaarin perintö Vilniemelle. Esityksessä Matti Koskinen järjesteli kirpputoripöytää tarkoituksenaan kaupata vaarin perintö yleisölle. Vaarin elämä alkoi valottua yleisölle, kun kettu Kee putkahti sä-

kistä tarkastelemaan omistamaansa jäämistöä. Ketun kypälissä esineistö alkoi elää, tukkimitta muuttui Hiitten hirveksi, naulakko yritti karata ja Marionettinukke soitti tampereisiä ketun laulaessa muistosäkeitä vanhalle Naavaparralle. Matti Koskisen taitavaa ja lämminhenkistä esitystä, johon lapset osallistuivat innokkaasti, oli mukava katsella.

Päivän päätteeksi järjestäjät tyhjensivät salin ja siivosivat keittiön niin, että pelaajilta ei jäänyt yhtään pelivuoroa väliin.

Mervi Hyppänen

VALOKUVAT: MARJO GIRSÉN



Marin tekemät kulissit olivat suosittu.



Varpu Eerola seuraa työn edistymistä.



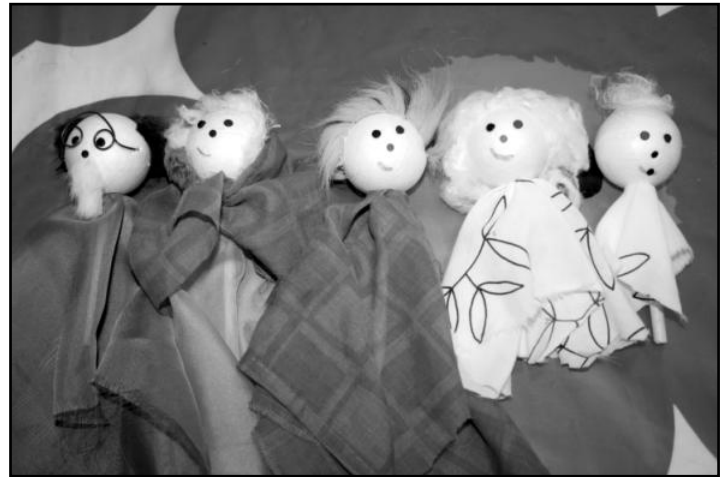
Sanna Silvon kasvomaalukseen joutui jonottamaan.



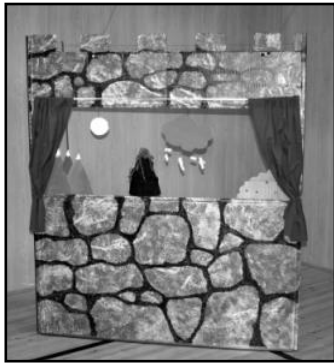
Diaheitin, valkokangas sekä itsetehdyt varjonuket ja esitys voi alkaa.



Ippo Mikkoselta sai hyviä neuvoja keppinukun tekoon.



Itsetehtyjä keppinukkeja.



Mari Mäkelän ja TouhuTupalaisen yhteistyönä syntyi hienot kullissit vaihdettavin lavastein.



Nukketyöpaja odottaa tekijöitä.



Nukketeatterin katsomo odottaa yleisöä.



Vanhempaintoimikunta oli sisustanut Urheilutalon toimivaksi.



Tietokoneessa pyöri TouhuTuvan esittely.



Vekkuliketun Matti Koskinen vauhdissa.



Matkalaukullinen Nukketeatterikeskuksesta lainattuja keppinukkeja. Niillä sai vapaasti leikkiä.



Elmo kahvion herkkujen äärellä. Vasemmalla Anniina myy arpoja jumppakerhon hyväksi.

YHTEISÖTAIDETTA VUODEN VAIHTUESSA

VALOKUVAT: ANNI ARENIUS



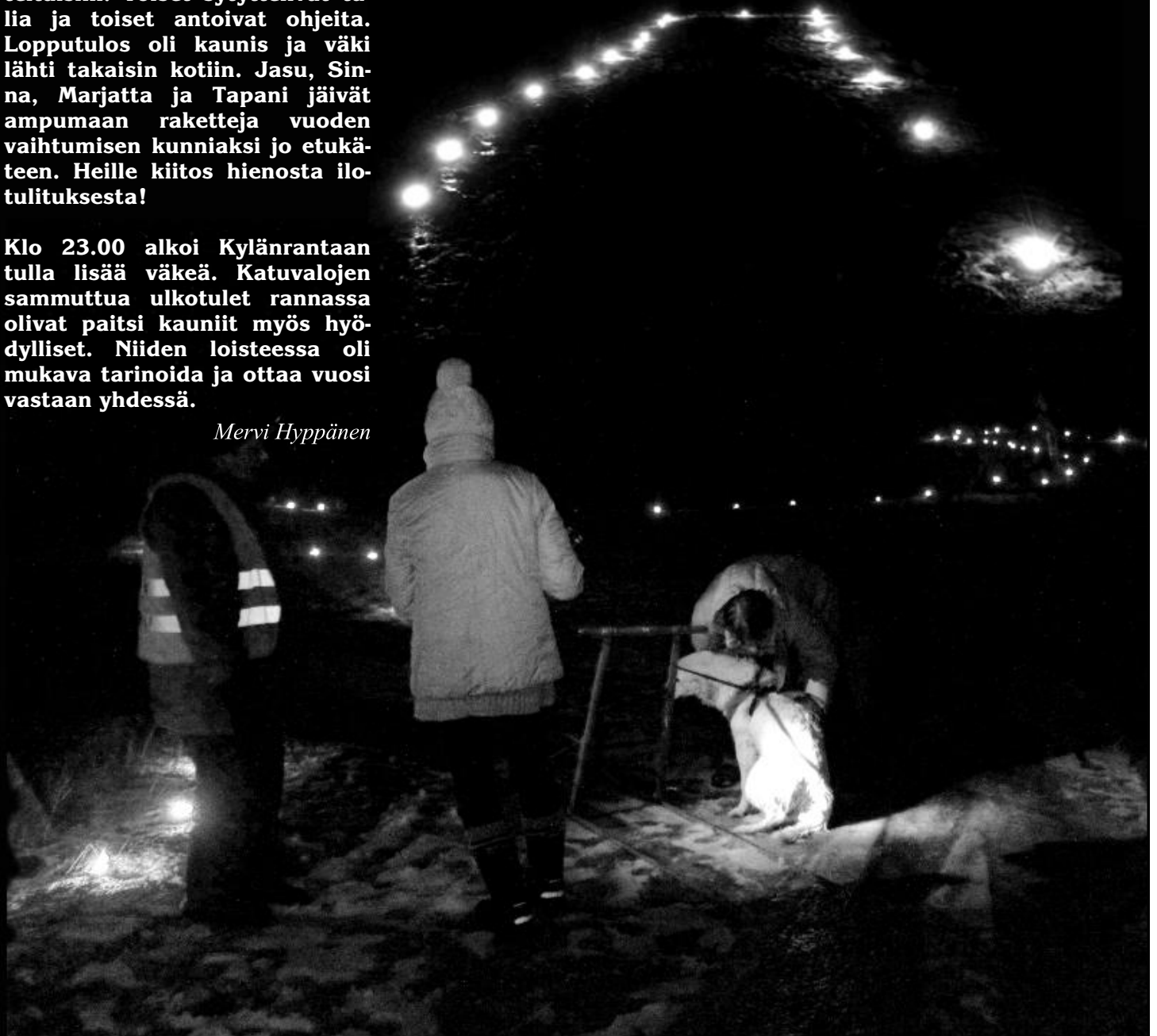
Vuoden vaihteeksi oli luvattu hyvää säätä ja lenkillä mietittiin voitaisiinko tehdä jotain yhdessä. Joulukuun kulttuurikahvilassa Haminassa oli vieraana yhteisötaiteilija Tiina Hallakorpi kertomassa yhteisötaiteesta ja esittelemässä omia töitään. Hänen innoittamana päätettiin kokeilla yhteisötaidetta myös Mäntlahdessa. Rannantaikaa väki hankki 80 kappaletta ulkotulilla, joiden palamisaika oli noin neljä tuntia. Ilmoitustaululle laitettiin ilmoitukset, joissa väkeä kutsuttiin Kylänrantaan yhteisötaidetta tekemään.



Paikalle saapuikin ilahduttavan paljon ihmisiä ja yhdessä alettiin suunnitella, miten tulet aseteltaisiin. Toiset sytyttelivät tulia ja toiset antoivat ohjeita. Lopputulos oli kaunis ja väki lähti takaisin kotiin. Jasu, Sinna, Marjatta ja Tapani jäivät ampumaan raketteja vuoden vaihtumisen kunniaksi jo etukäteen. Heille kiitos hienosta ilotulituksesta!

Klo 23.00 alkoi Kylänrantaan tulla lisää väkeä. Katuvalojen sammuttua ulkotulet rannassa olivat paitsi kauniit myös hyödylliset. Niiden loisteessa oli mukava tarinoida ja ottaa vuosi vastaan yhdessä.

Mervi Hyppänen



PIRKKO SORANTA:

HISTORIAN HAVINAA RAKILASSA



VALOKUVA: MERVI HYPÄNEN JA ILKKA AHMAVAARA

Lukiessani tieto-Finlandiaa Pohjan Leijona (Kustaa II Adolf ja Suomi 1611-1632), tuli ajatuksiini enemmänkin Kustaa III, jolla on ollut Rakilaan pysyvä merkitys. Kuten tiedämme, Kustaa III päätti valloittaa Haminan venäläisiltä. Suunnitelman mukaan Summaan ja Husulaan, joka viimeainittu oli kuninkaan päämaja, oli kenraali Armfeltin johtoon koottu yli 4000 miestä, joiden tuli lähteä eteneeseen 2.päivä elokuuta 1788 samaan aikaan kun 5000 miestä on nousut maihin Brakilan alueella saaristolaivueen tukemana ja lähteneet etenemään kenraali Siegrothiin johtamana. Mutta merellä nousikin myrsky ja nämä 5000 miestä pääsivät maihin vasta 3. päivä elokuuta aamulla. Venäläiset sotilaat yllättivät Husulasta lähteneet ja kun kuningas sai tietää, että Siegrothin miehet olivat vasta aloittaneet etenemisen, hän antoi käskyn heille peräännyä. Näin Kustaa III:n Haminan valtaus epäonnistui.

Rakilanlahden rannalla Halkokalliolla on Brakilan maihinnousun muistokivi, jossa teksti: ”Ruotsin 5000 miehisen armeijan maihinnousu Brakilassa 23.7.1788. Haminan linnakkeen valtausyritys.

Tuulimyllyn kivijalka.

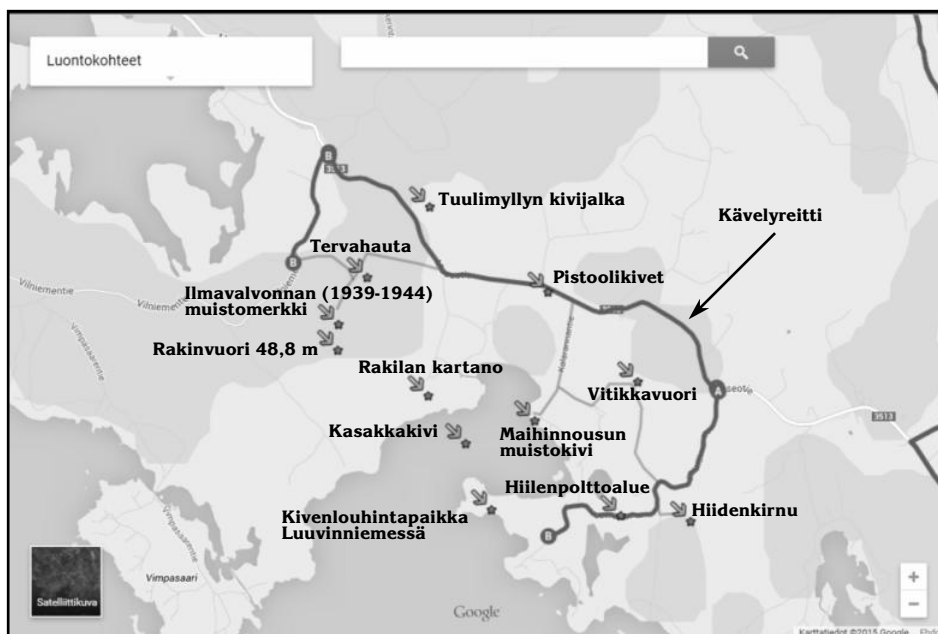


”Kenraali Siegroth.” Erittäin harmillista, että päivämäärä muistokivessä on väärä, pitäisi olla 3.8.1788 (Usein olen ollut Halkokalliolla ihailmassa myrskyävää merta ja tyyntä ja kuvitellut maihinnousun.

Olipa kerran monta sataa vuotta sitten kolme taloa. Kaksi autoitui, mutta Siegfrieds Heikinpoika Brakin viljely jäi pysyväksi ja vaurastui. V.1743 Brakin tilan sai haltuunsa haminalainen kauppias ja sahanomistaja Böisman ja hänen aika-

naan tehtiinkin talonpoikaistilasta kartano. Sotien jälkeen 1946 sijoitettiin kartanon maille evakkoja Säkkijärveltä ja nykyiset Rakilan kylän ahkerat asukkaat ovatkin heidän jälkeläisiään, joukossa meitä muutama muista heimoistamme ja kansallisuuksista. Kesäisin asukkaita levittäytyy myös mökeille meren rantamille, meri onkin rakilalaisten sydän.

Kun kävelee kylän metsissä, löytyy kolme vuorta: Myllyvuori, Rakinvuori ja Vitikkavuori. Myllyvuoren laelta löytää ympyrän muotoon asetetut tuulimyllyn peruskivet, Rakinvuorelta ilmavalvontatornin, jota sotien aikana käytettiin ilmavalvontatukikohtana ja Vitikkavuorelta jännittäviä luolia, jotka perimätiedon mukaan ovat olleet vanhojen salakuljettajien kätköpaikkoja. Vitikkavuoren korkeimmalle huipulle johtavat kiviportaajat, jotka aikanaan rakennettiin Brakilan kartanon herrasväen ja heidän vieraidensa kävelyretkiä varten. Kartanon väki kutsui Vitikkavuorta myös ”montecristoksi” suom. Kristuksen vuori, oletettavasti Italian Toscanassa sijaitsevan vaikeapääsyisen ja kulkuisen montecristo-saaren mukaan.



Kuninkaantietä kulkiessa löytyy tien varrelta valtaisa järkäle, ”pistoolikivi”, joka nimensä mukaan on ollut raakojen ryöstelevien rosvojen piilopaikka.

Rakilassa ei voi kulkea törmäämättä historiaan. Mitä se kertoo kylästä kahdenkymmenen vuoden kuluttua, onko kylä jo autioitunut, sillä moni meistä on jo muuttanut tai poistunut tavalla tai toisella. Alkako kaikki taas alusta: olipa keran.....

Pirkko Soranta



Hiidenkirnu.



Vitikkavuoren tunneleita.



Pistoolikivi.



Muistokivi rantamaisemassa.



Rappukäytävä Vitikoille.



Ruotsin armeijan maihinnousun muistokivi.

MERVI HYPPÄNENI:

ELÄMÄÄ ”UPSEERIKYLÄSSÄ” VV. 1958-1959



VALOKUVA: ANNELI RANTOJA

Mäntlahden Upseerikylän parakkimaiset talot valmistuivat ennen jatkosotaa varuskunnan käyttöön. Taloissa oli pääasiassa kaksi huoneistoa, pienemmissä kahden huoneen ja keittiön asunnot ja suuremmissa neljän huoneen ja keittiön asunnot. Isommat talot, jotka sijoitettiin kylän alkupäähän rakennettiin upseerien käyttöön ja pienemmät varattiin aliupseereille.

Perheeni muutti Mäntlahteen syksyllä 1958, mutta jo seuraavana keväänä muutimme Haminaan Patterinkadulle. Syynä kaupunkiin muuttoon oli pitkä matka ja huonot kulkuyhteydet. 1950-luvun loppupuolella harva omisti oman auton ja matka Mäntlahdesta Haminaan on toistakymmentä kilometriä.

Viisihenkiseen perheeseemme kuului vanhempien lisäksi kolme pientä tyttöä, neljän vanha, vähän yli vuoden vanha ja minä kolmevuotias. Elämä talossa, jossa oli kantovesi ja puulämmitys sekä halkoliiteri ja WC metsän reunassa, ei ollut helppoa. Isäni työpaikka oli RUK:ssa, jonne oli järjestetty kuljetus Upseerikylästä. Työ RUK:ssa tarkoitti sitä, että hän oli usein yöt poissa kotoa ja äitini joutui pärjäämään yksin kolmen pienen tytön kanssa.

Parakkikylissä ei ollut vesijohtoja eikä suihkuja. Vesi kannettiin sisään ja saunassa käytiin kerran viikossa. Pesukoneita ei ollut vaan pyykki pestiin käsin, pienet pyykki sisällä keittiössä ja suuremmat saunassa. Pyykit kuivatettiin ulkona talvillakin ja muistan vielä puhtaista lakanoista lähtevän tuoksun, kun illalla saunan jälkeen käytiin nukkumaan. Joskus asunnossa taisi olla vähän viileää, koska mieleeni tulee äitini neuvon, mennä peiton alle, jos on kylmä ja puhallella sielä niin lämpenee.

Kaupassa käytiin Raussin kaupassa. Sinne johti oikopolku, joka lähi talomme takaa ja johti nykyisen Simonmäentien kautta Pyötsaarentielle. Kuljimme pol-



Serkukset vuonna 1958. Vasemmalla allekirjoittanut.

kua pitkin usein, sillä äitini joutui ottamaan meidät kaikki kolme tyttöä mukaansa kauppaan. Kauppareisuus kesti kauan, sillä käytössä ei ollut pulkkia, kelkkoja eikä rattaita. Äitini on kertonut kuinka kerrankin kuljimme lähes umpihangessa kauppaan. Hän kanto nuorinta sisartani, mutta minä jouduin taapertamaan itse. Kauppaan saavuttuamme olin heti istahtanut tuolille ja huokaissut syvään. Sanaakaan en ollut jaksanut sanoa. Joskus pappa tuli Utista käymään ja silloin äiti pääsi yksin kauppaan.

Muistoni Mäntlahdesta liittyvät pienen tytön mieltä järjestyttäviin tapahtumiin. Yksi sellainen oli astiakaapin puutoaminen. Asuntomme edellinen asukas oli siirtänyt

VALOKUVA: MERVI HYPPÄNEN



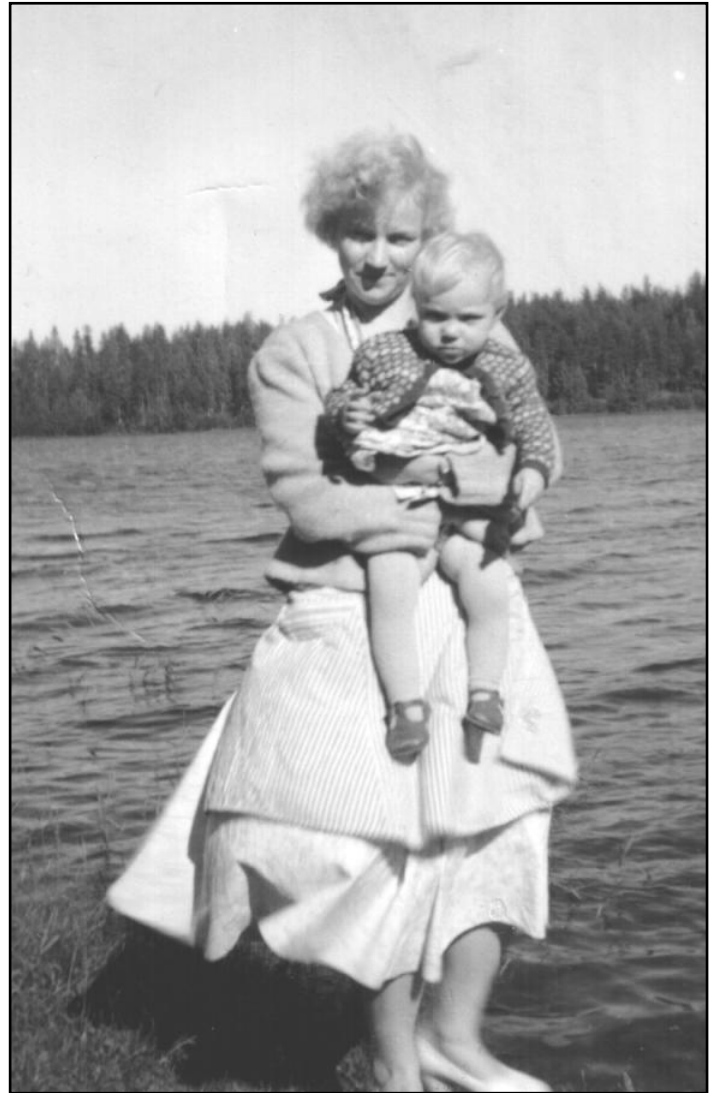
Asuintalomme kuvattuna helmikuussa 2015. Oikeanpuoleinen iso ikkuna oli olohuoneemme ikkuna.

astiakaapin toiseen paikkaan ja todennäköisesti kiinnittänyt sen huonosti. Muistan kuinka eräänä päivänä leikkiessämme kammarissa keittiöstä kuului kova kolauk ja särkyvien astioiden helinä. Ryntäsimme katsomaan, mitä oli tapahtunut. Äiti ei laskenut meitä keittiöön vaan antoi meille kaikille sokeripalat ja pyysi jatkamaan leikkejä. Keittiössä astiakaappi oli romahtanut alas ja suuri osa häälahjaksi saaduista, hienoista astioista oli lattialla särkyneenä. Äiti kokosi sirpaleet ja he isän kanssa liimasivat ne astiat, jotka oli mahdollista liimata. Mitään korvauksia ei onnettomuudesta saatu eikä meillä ollut varaa ostaa uusia astioita, joten koko varhaislapsuuteni söimme liimatuista astioista.

Varhaisin joulumuistoni on Mäntlahdesta. Eteisestä pääsi sekä keittiöön että olohuoneeseen. Istuimme olohuoneessa, kun oven kolkutettiin ja joulupukki astui sisään. Pukilla ei siihen aikaan ollut punaista vaatetusta vaan nurin päin käännetty lampaankarvavuorinen takki, jossa oli kankaiset hihat. Pukki vaikutti kovin isolta ja vanhempi sisareni pelkäsi pukkia niin, että hän piiloutui sohvan taakse. Sisartani yritettiin houkuttella pois sohvan takaa, mutta hän pysyi piilossa kunnes lahjojen jako alkoi. Saimme isosiskoni kanssa lahjaksi punaiset sukset ja isäni tekemät punaiset nukensängyt. Minä sain vielä poikanuken, muita lahjoja en muista.

Kammarin ikkunan ääressä oli ompelukone ja sen päällä paloi kynttilä. Olin polvillani tuolilla ja katselin ulos ikkunasta. Kädessäni oli lahjaksi saamani poikanukke, jolla oli hienot vaatteet, ruutuhousut ja takki. Äitini serkku oli ne ommellut. Aloin katsella kynttilän liekkiä ja tuumin, mitä tapahtuu, jos kosketan liekkiä nukella. Tietysti minun piti selvittää asia, kun olen tutkija luonteeltani ja työnsin nukken pään kynttilänliekkiin. Muovinen nukke syttyi palamaan. Onneksi äiti tuli hätiin, hän työnsi nukken vesiämpäriin. Nukken päähän suli reikä eikä sillä enää voinut leikkiä. Ja se oli ainoa poikanukke mikä meillä ikinä on ollut.

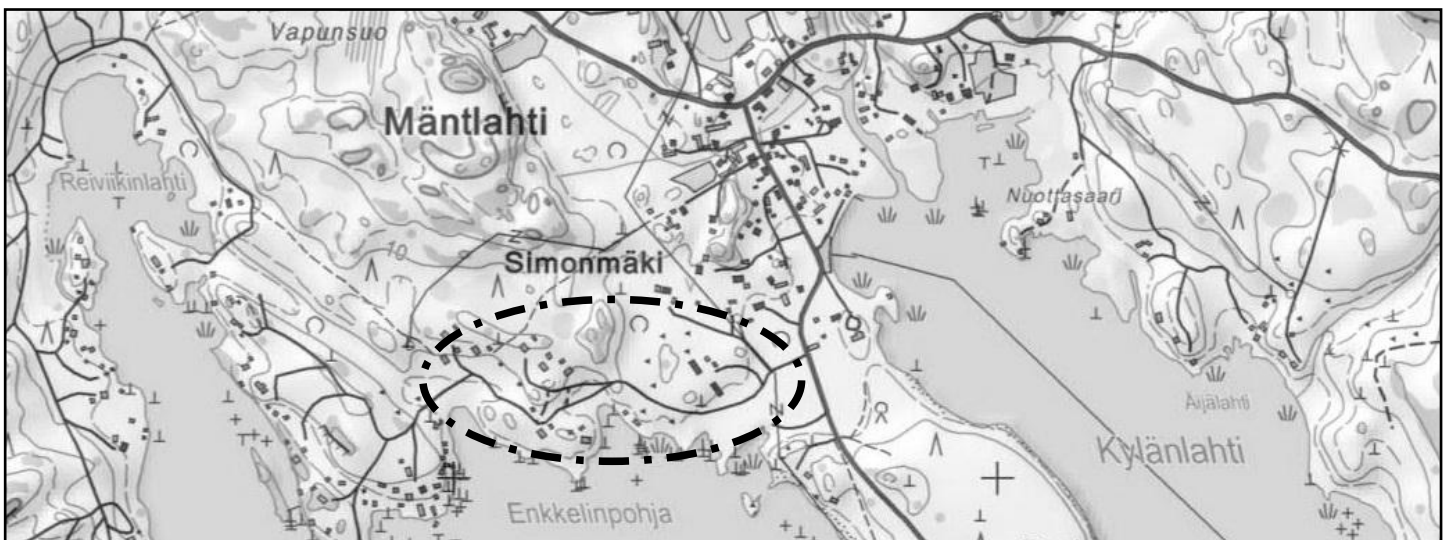
Olen koko ikäni ollut innokas metsässä hiihtäjä ja hiihtoinnostuksen siemen kylvettiin Mäntlahdessa. Joululahjaksi saamani hienot sukset olivat leveät ja punaiset lenkkisukset, joiden kärjessä oli hiihtävän karhun kuva. Sukset sidottiin jalkoihin kantapäähän takaa kulkevalla kumilenkillä. Itse en saanut kumilenkkiä laitettua enkä otettua pois. Joka kerta, kun sukset



Äitini sylissäni pikkusiskoni vuoden 1958 kesällä.

laitettiin jalkaan olin kauhusta kankea, sillä olin aivan varma, että suksia ei enää saa pois jaloista. Talomme takana oli pieni mäki ja hiihtelimme sisareni kanssa sen päällä. Niihin aikoihin hiihtoa vähän häiritsi pelko suksien juuttumisesta jalkoihin, mutta hiihtämisen iloa ei pelko vienyt.

Mervi Hyppänen



HEINI EKHMOLM:

TATTARIA PÖYTÄÄN



Tattari on tatarkasvi, jonka siemeniä käytetään viljojen tapaan. Se on vanha viljelykasvi, mutta nykyisin sen käyttö on melko vähäistä. Tattarin proteiinipitoisuus ei ole erityisen korkea, mutta se on yksi harvoista kasveista, jotka sisältävät kaikkia ihmisen tarvitsemia aminohappoja. Tästä syystä tattari on mainio lisä kasvisruokavalioon. Tattari on myös hyvä magnesiumin lähde. Tattari on gluteeniton, joten se sopii myös keliakikoille.

Tavallisimmin tattarista valmistetaan blinejä tai tattari-puuroa, mutta se sopii moneen muuhunkin käyttöön. Kaupoissa tattaria saa useammassa eri muodossa: suurimoina, jauhoina, hiutaleina, leipänä, muroina ja nykyisin jopa maitona. Tattarisuurimoita voi keittää riisin tapaan lisukkeeksi, puuroutumisen estämiseksi suurimot voi ensin paahata kuivalla pannulla tai paistaa sipulin kanssa öljyssä. Suurimot sopivat myös esimerkiksi pataruokiin tai kasvispihveihin.

CHIPOTLELLA MAUSTETUT TATTARIPIHVIT (12-15 KPL)

2 porkkanaa
5 dl vettä
1,5 dl tattarisuurimoita
1 iso chipotle* tai 2 pientä
1 valkosipulinkynsi
1 rkl ketsuppia
2 tl savupaprikaa
1 tl kuivattua persiljaa tai 1 rkl tuoretta suolaa, pippuria
1,5 dl kikhernejauhoja
TAI 1 dl (gluteenittomia) korppujauhoja ja 0,5 dl perunajauhoja
öljyä paistamiseen

Kuori ja paloitele porkkanat. Kuumenna vesi kiehuvaaksi ja keitä porkkanapaloja 10 min. Lisää tattari ja jatka keittämistä kunnes porkkanat ja tattarit ovat hyvin pehmeitä. Tarkkaile veden määrää keittämisen aikana ja lisää sitä tarvittaessa. Survo muusinujalla kun-

nes porkkanat ovat hajonneet, tattareita ei tarvitse saada soseksi. Silppua chipotle ja valkosipuli ja sekoita kaikki ainekset keskenään. Anna taikina turvota 10-15 min. Muotoile kostutetuina käsin pihveiksi ja paista öljyssä molemmin puolin. Tarjoile esimerkiksi perunamuusin, kastikkeen ja salaatin kera.

*Chipotle on savustettu punainen jalapeño-chili. Yleensä ne säilötään adobokastikkeeseen ja niitä löytää säilykkeenä kaupan texmex-hyllystä.

VALOKUVA: HEINI EKHMOLM

**AAMIAISSÄMPYLÄT (9 KPL)**

3 dl kylmää tai haaleaa vettä
12 g hiivaa (¼ paketillinen)
½ tl suolaa
1 dl tattarijauhoja
1,5 dl tattarihiutaleita
n. 3,5 dl vehnäjäuhoja

Edellisenä iltana: Liuota hiiva ja suola veteen. Lisää tattarijauhot ja -hiutaleet. Sekoita joukkoon sen verran vehnäjäuhoja, että saat pehmeän ja muotoiltavan taikinan. Leivo taikinasta 9 sämpylää ja asettele ne pellille leivinpaperin päälle. Peitä sämpylät pyyhkeellä ja pane pelti jääkaappiin yöksi.

Aamulla: Työnnä pelti kylmään uuniin ja laita uuni kuumenemaan 225°C. Paista 20-30 minuuttia eli kunnes sämpylät ovat kauniin ruskeita. Paistoaika vaihtelee sen mukaan kuinka nopeasti uuni lämpenee.

Gluteeniton vaihtoehto: Käytä vehnäjäuhon tilalla gluteenitonta jauhoseosta. Vehnättömät sämpylät eivät nouse yhtä hyvin kuin vehnäiset, joten sämpylöiden sijaan taikinasta voi leipoa litteitä leipäsiä.

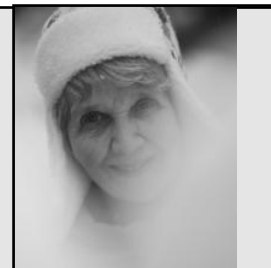
Heini Ekholm

VALOKUVA: HEINI EKHMOLM



VAPPU HARJUMAASKOLA:

KEVÄTTÄ ODOTELLESSA



VALOKUVA: VAPPU HARJUMAASKOLA

Kevättä odotellessa

Pimeä on päivä tää
harmaata on ja ikävää
ihmiset on murheissaan
lapset vettä porskuttaa
pilvi peittää taivaan rannan.

Joku päivä sarastaa
sitä odotella saan.

Aamulla kun joskus herään
näen kaukaa punerruksen
aavistaa voin sittenkin
tänään ehkä alkaa uusi
päivä kaunis kirkastuupi.

Valon säteet kirkastavat
ihmiset jo naurahtavat
tällaistako olla voi!

Takana on talvi harmaa
edessä on päivät armaat
kevät meille tulla voi
kaikki taasen ilakoi.

Vappu Harjumaaskola



VALOKUVA: ILKKA AHMAVAARA



JÄÄMALJAKKO

Ilmapalloista on riemua muulloinkin kuin Vappuna, täyttämällä niitä vedellä ja jäädyttämällä, voi tehdä erilaisia jäämaljoja, lyhtyjä ja palloja. Tänä talvena on pakkasjaksoit olleet lyhyitä, joten jääpallojen teko jäi Rantaituvalla muutamaaan kokeiluun.

Pieni parin päivän pakkasen riitti jäädyttämään pallon niin, että siitä syntyi hieno maljakko (kuvassa). Sisätiloissa maljakko alkoi harmittavasti sulaa, joten siirsin sen ulos, siellä se säilyi kauemmin. Pienistä ns. vesi-ilmapalloista olisi voinut muotoilla ja jäädyttää maljaan pantavaksi jääbanaanuja, päärynöitä ja vaikkapa appelsiineja Mäntlahden pingviinien iloksi, ehkäpä ensi talvena.

Ilkka Ahmavaara

HUURTEISTEN AVANNOLLA OVAT MAISEMAT SOMAT


Tiistaisin ja perjantaisin klo 17-20, Klamilan kalasatama.

VALOKUVA: OLLI KORPELA



Itella Green

KLAMILAN KYLÄKIRKKO

Su 15.3. klo 10 MESSU 
 Ville Holopainen
 Inna Heikkilä
 Lukija?
 (Oman rippik.ryhmän messu)
 Kirkkokahvit

Ma 6.4.
 Toisen pääsiäispäivän messu,
 katso tarkemmat tiedot Seura-
 kuntauutisista ja ilmoitustau-
 luilta.



KLAMILAN OLUTSILLAN KEVÄT JA KESÄ 2015

14.3. Maaliskuu

Olutsillan liikunta- ja kulttuuripäivä Klamilassa la 14.3.

Maarit Niiniluoto muistelee Uno Klamiä

Toimittaja ja kirjailija Maarit Niiniluoto on säveltäjä, akateemikko Uno Klamin kummityttö. Hän tapasi kummisetänsä lapsena ja nuorena usein, koska Niiniluodon ja Klamin perheet olivat läheisiä ystäviä.

Yrjö Niiniluoto oli Helsingin Sanomien päätoimittaja ja Uno Klami lehden avustaja ja musiikkikriitikko. Maarit Niiniluoto kävi monta kertaa myös Kujaholmissa Klamin kesäpaikassa ja Klamila tuli hänelle tutuksi jo nuoruudessa.

Maarit Niiniluoto kertoo henkilökohtaisia muistojaan Uno Klamista lauantaina 14.3. klo 13.00-14.30 Klamilan kirkossa ja keskustelelee yleisön kanssa. Alina Mustamaa soittaa tilaisuudessa Sibeliuksen pianokappaleita.

Kirkon Ladyjen kahvio on auki ennen ja jälkeen tilaisuutta. Ohjelman järjestävät Klamilan Olutsilta, Kaakon Kamarimusiikki ja Virolahden kulttuuritoimi yhdessä.

Olutsilta järjestää bussimatkan Helsingistä. Ilmoittaudu Sirpa Huostilalle titto-li13@gmail.com. Pyydä myös ystäväsi mukaan.

Huhtikuu

10.4. Seppo Vuolanto, lintujen kevätmuutto Virolahdella, Kujansuu klo 15.

30.4. Vappuaatto torstaina Olutsillan vappujuhla, baskerin passaus Uno Klamin pystin päähän klo 18.00 Klamilan kirkolla.

8.5. Toukokuu

Kirkkovuoren retki, Kujansuun edestä klo 10.

13.6. Kesäkuu, Kujansuu klo 15

Tapio Rintanen, Virolahden harvinaiset kasvit.

11.7. Heinäkuu

Fish & Soul Klamilan Satama
 - Itäisen Suomenlahden tila, Pentti Välipakka ja Seppo Knuuttila.
 - Uno Klami -kävely aikaisemmin samana päivänä.

14.8. Elokuu, illalla

Tähtien katselu Klamilan satamassa Urnan opastuksella.

Tarkat ajat ja paikat ilmoitetaan ennen tilaisuuksia facebookissa ja paikallislehdissä.

KYLÄTUPA RONKULI

VALOKUVA: ILKKA AHMAVAARA



Kylätupa Ronkuli on avoinna talviaikaan ti-pe klo 10-17. Puhelinnumeromme 05-3573103.

SÄÄNTÖMÄÄRÄISIÄ VUOSIKOKOUKSIA:

Rannantaikaa väki ry sunnuntaina 8.3.2015 kello 14.00 alkaen, Rantaitupa Simonmäentie 18

Pyötsaaren kalastuskunta sunnuntaina 15.3.2015 kello 13.00 alkaen, Mäntlahden seuratalo Toivola (Museotie 820)

Sydänkylän osakaskunnan vuosikokous sunnuntaina 29.3.2015 kello 12.00 alkaen Sydänkylän erämiesten metsästysmajalla



KEVÄTSOITTO
27.-28.3.2015, VIROLAHTI

LAUANTAI 28.3. KLO 13 RANSKALAINEN ILTAPÄIVÄ KLAMILAN KIRKKO

François Devienne
 Kvartetto jousitrille & fagotille
César Franck
 Sonaatti viululle & pianolle
Camille Saint-Saëns
 Sonaatti fagotille & pianolle
Claude Debussy
 Jousikvartetto nro 1